

KAS VALDO
V. VOKIETIJĄ?

Pagal lietuvišką priežodį: kieno galia, to ir valia. Demokratinėje sistemoje kas laimi parlamento rinkimus, tas sudaro ir vyriausybę. Liberalai ir socialdemokratai iš anksto buvo paskelbę kad laimėjimo atveju jie valdys iš vien. Taip ir atsitiko. Didžiausias rinkimų laimėtojas - socialdemokratai, nes jie pravedė 230 atstovų. Netikėtai daug laimėjo ir liberalai -- 41 atstovų, vienas jų atstovas atkrito krikščionių demokratų naudai, nes rinkimų komisija buvo apsispaikčiusi. Bet vis tiek liberalai pasiekė didelį laimėjimo ir pakėlė vyriausybę - savo kaimą. Opozicija galutinai tegavo 225 atstovus: 177 krikščionys demokratai (CDU) ir 48 socialistai (CSU). Taigi, ši kartą koalicija turi didelę persvarą ir gali valdyti daug tvirtiau, negu praėjoje parlamento kadencijoje. Pasibaigė ir R. Barzel senoji taktika: intriguoti ir mažinti koalicijos atstovų skaičių. Dabar parlamente intrigoms beveik nebėbus vietos.

Suprantama, kai dvi partijos kraštą valdo, tai jos dėl valdžios ir smarkiai pešasi. Ir ši kartą liberalai su socialdemokratais gerokai kovojo dėl ministerių skaičiaus ir jų vietų. Nors visai buvo skelbiama, kad vyksta socialdemokratų ir liberalų vadų derybos dėl esminių dalykų, tačiau kiekvienam vokiečiui buvo aišku, kad kovojama dėl ministerijų. Pvz., buvęs vidaus reikalų ministris Genscher labai norėjo patvirtinti likio ir pramonės ministerių, tačiau socialdemokratams, matyt, tai nepatiko ir jie pravedė, kad šią ministeriją valdys kitas liberalas, bet socialdemokratams priimtinesnis -- Hans Friderichs. Bet todėl liberalai išsikovojo dar penktą ministerio postą -- ministeriją ypatingiems reikalams, kurią valdys Werner Maihofer. Iš viso bus 18 ministerijų, kur bus 13 socialdemokratų ir 5 liberalų ministrai.

Kancleris ir vicekancleris jau iš anksto buvo numatyti: kancleris W. Brandt ir vicekancleris bei užsienio reikalų ministris W. Scheel. Įdomus parlamentinis pokštas įvyko kanclerį berenkant. Naujai išrinktoji parlamento pirmininkė, socialdemokratų atstovė A. Renger paskelbė, kad už kanclerį balsavo 280 atstovai. Be abejo, didelis džiaugsmas apėmė kanclerį, kad ji rinko ne tik koaliciją, bet ir opozicijos 18 atstovų. Opozicijoje kilo didelis nusivylimas, kad jų atstovai nesilaiko nutarimų ir solidarumo. Vėliau paaiškėjo, kad balsų skaičiuotojai 20 balsų krūvą su "ne" pakeitė su taip. Kas dėl to kaltas? Ar tai buvo socialdemokratų pokštas paimti opoziciją? O gal moteriškas nesugebėjimas pirmininkauti?

Svarbiausias pozicijas vyriausybėje užima W. Scheel, H. Schmidt ir H.D. Genscher. W. Scheel (53 m) yra liberalų vadas. Kilęs iš evangelikų šeimos, baigęs bankininko mokslus, buvęs karo vyr. leitenantas. Dabar vairuoja užsienio politiką, nors atrodo nesavarankiai, ovykdo kanclerio nustatytą kryptį. Helmut Schmidt (54 m.), baigęs ekonominius mokslus, K. Schiller mokyns, visuomet su pypke, kalba ir niurzga kartais humoristiškai, kartais sarkastiškai, finansų ministras. Anot W. Brandt, kabinete Nr. 1. Tačiau reikia manyti, kad nevaldymo požiūriu, bet atities: jei kancleris sukrutų, tai H. Schmidt būtų jo vietoje, H.D. Genscher -- vidaus reikalų ministras, liberalas, komunistinėje Vokietijoje baigęs teisės mokslus, 1952 m. iš komunistinio "rojaus" pabėgęs, jo 3 m. ministeriavimo rezultatas -- V. Vokietijos vidaus saugumo susilpnėjimas.

Mokslų ir tyrimų ministeriu paskirtas Horst Ehmke. Jis yra nuo 1947 m. socialdemokratas, kanclerio patikėtinis. Nesant laisvos ministerijos, jam specialiai

DVI VOKIETIJOS
NEPAKEIČIA SENIAU NUSISTOVĖJUSIOS PADĖTIES

Pereitų metų gruodžio 21 dieną Rytų Berlyne buvo pasirašyta sutartis tarp abiejų Vokietijų (Grundvertrag der Deutschen). Praktiškai šia sutartimi pripažįstamas Rytų Vokietijos suverenumas, kuris gali išsilaikyti dar bent kelis dešimtmečius. Tiesa, Vokietija yra suskaldyta į dvi dalis tik dėka sovietų karinės okupacijos. Dieną, kada sovietų divizijos apleis Rytų Vokietiją, greičiausiai bus pabaiga ir jos suverenumo, kuriuo ji džiaugėsi tik sovietų nubrėžtose ribose. Antra vertus, vokiečiai į vieną valstybę buvo sujungti tik Hitlerio vos keliems metams. Ir jei šiandien mes žiūrime į nepriklausomą Austriją kaip visai normalų reiškinį, galimas daiktas, kad ilgainiui ir Rytų Vokietija atrodys kaip normalus ir vertas teisinio kūriny.

Istorijos bėgyje vokiečiams susijungti į vieną valstybę, prancūzų ar anglų pavyzdžiu, ilgai nesisekė. Tik 1871 metais Bismarckas į federaciją sujungė 4 vokiečių karalijas, 6 didžiųjų hercogijas, 8 kunigaikštijas, 4 hercogijas ir 3 laisvuosius miestus.

Svajonių sujungti visus vokiečius į vieną Vokietiją niekadoms netrukdo. Dėl to niekad netrukdo. "Das ganze Deutschland -- so weit die deutsche Zunge klingt und Gott im Himmel Lieder singt" (Visa Vokietija, kur tik skamba

sudaryta atplėšiant nuo švietimo ministerijos, kur liko min. Klaus von Dohnanyi, taip pat socialdemokratas. Nors dvi mokslo ir švietimo ministerijos ir daugybė "kultūros" ministerijų, o V. Vokietijos universitetai išgyvena didžiulį chaosą ir anarchiją. Prieš tai, kad Heidelbergo universiteto rektorius galėtų išrinkti tik su policijos apsauga, nes keli šimtai komunistų studentų ir keli tūkstančiai jų simpatikų demonstravo ir prievartavo, kad rektorius būtų išrinktas pagal jų plauką.

Dar pažymėtinas naujas ministras Egon Bahr. Jis buvo trejus metus kanclerio įstaigoje valstybės sekretoriumi, tai, tur būt, kaip ir viceministeriu. Kadangi jis puikiai pravedė kanclerio Rytų politiką, tai už nuopelnus jis pakeltas į ministerius. Jo, kaip ministro, sritis, būsianti užsienio ir saugumo reikalai. Tai reikia suprasti, kad jis bus W. Scheel ir H. Genscher prižiūrėtojas.

Naujoji V. Vokietijos vyriausybė, be abejo, tęs senąją socialdemokratų ir liberalų politiką: pirmiausia kelis metus terliosis su Čekoslovakija, Vengrija, Bulgarija, kol užmegs santykius su visais bolševikiniais kraštais. Vidaus politikoje bandys vykdyti numatytas reformas. Kovos su sklypų ir žemių spekuliantais, su infliacija, o ypačiai su opozicija, kad ji nepriestvėtų vėl prie parlamento krizės ar demokratiniu būdu nepaaušytų sau laimėjimo 1976 m. O vėl pagal lietuvišką priežodį: kai du pešasi, tai trečias laimi. Tas trečias -- Maskva -- taip ir tyko, kad tik greičiau V. Vokietiją laimėtų, nes, kas turi Vokietiją, tas turi visą Europą.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vokiečių kalba ir garbina Dievą) -- meldėsi 19 šimtmečio vokiečių patriotas Ernst Moritz Arndt. Tačiau net Hitleris nesugebėjo į savo imperiją įjungti Šveicarijos vokiečių. Už tat neišskirtina galimybė, kad vokiečiai niekadoms negalės susijungti į vieną valstybę, kaip to nepadarė ir anglų kalbą vartojančios tautos.

Tas nereiškia, kad dabartinis padalinimas sovietų valia nebūtų dirbtinas, tačiau kas šiandien atrodo dirbtina, metams bėgant, gali pasidaryti natūralu. Juo labiau, kad šiandieninis padalinimas, jei nėra patogus Rytų vokiečiams, yra labai parankus jos kaimynams. Vakarų Europa ne nori, kad joje dominuotų Vokietija -- jai ir dabartinė Vakarų Vokietija jau per galinga. Sovietai turėtų intereso matyti sujungtą Vokietiją, tačiau tik kaip savo sąjungininkę ar, blogiausiu atveju, neutralią. Už tat jų pastatyti Rytų Vokietijos valdovai dar visai neseniai traukė Vokietijos vienybės giesmę. Tik palyginti neseniai jie pradėjo kalbėti apie savo suverenumą, nes sovietams skubiai prireikė stabilizuoti dabartinę būklę Europoje.

Tos būklės įteisinimas nieko nepakeis, kol nepasikeis jėgų balansas. Šiandien Europa yra JAV atominių ginklų pavėsyje. Niekas iš jo nenori visai pasitraukti, o mažiausiai Brandto vyriausybė. Jai, kaip ir jos įpėdinams dar mažiausiai dvidešimčiai metų reikalingos amerikiečių igulos Vakarų Vokietijoje.

Mat, Europa nuo sovietų agresijos saugo ne tik strateginės atominės raketos, bet ir mažesni taktiniai atominiai užtaisais ginklai pačioje Europoje. Amerikiečiai neduos jų europiečiams, o pačių europiečių taktiniai atominiai ginklai -- anglų ir prancūzų -- nėra pakankami. Už tat nė-

ra kitokios išeities, kaip ir toliau laikyti taktinius atominius ginklus Europoje amerikiečių rankose. Dėl to visi sutaria, įskaitant ir... sovietus.

Tiesa, šiandien Maskva traukia taikos giesmę, bet savo melodijas Maskva gali pakeisti greičiau negu Vakarų Europa, nepaisant augančio pramoninio potencialo, galėtų atsiginuoti. Juo labiau, kad Vakarų Europa yra tik bendra rinka, bet ne politinis vienetas. Už tat numatomoje ateityje -- pora dešimtmečių -- amerikiečiai ir toliau turės saugoti Vakarų Europą jos ir savo naudai. Tam laikui pasilik ir Rytų Vokietiją. Nusistovėjusią būklę greitai galėtų pakeisti tik kokie nenumatyti įvykiai pačioje Sovietų Sąjungoje arba visiškai vadinamo Vakarų pasaulio ištizimas. Pačių vokiečių rankos ilgesniam liks surištos.

BUTKAI BELGIJOJE
DARĖ PRANEŠIMĄ

Tarp autinio komiteto žmogaus teisėms ginti Tarybų Sąjungoje pakviesti 1972 m. gruodžio mėn. 18-20 d.d. Briuselyje, dalyvavo simpoziume adv. Zigmąs Butkus ir dr. Danutė Butkienė. Simpoziumas buvo organizuotas Tarybų Sąjungos 50-čio proga ir jo darbe dalyvavo eilė mokslininkų, visuomeninių veikėjų iš viso pasaulio -- Nobelio premijos laureatas Rene Cassin iš Prancūzijos, žymus tarptautinis visuomenininkas veikėjas, generolas Albert Guerisse iš Belgijos, ministras iš Olandijos W. Drees ir eilė kitų. Simpoziumo dalyviams Z. Butkus perskaitė paskaitą "Pagrindinės TSRS piliečių teisės ir kaip jos įgyvendinamos". Pranešime plačiai buvo keliamas Lietuvos klausimas. Pranešimas turėjo pasisekimą ir sukėlė gyvas diskusijas. Po to adv. Z. Butkus turėjo susitikimus su eile Europos žurnalų darbuotojais, kalbėjo per Vakarų Vokietijos televiziją, "Laisvės" radiją.

Simpoziumo darbas buvo plačiai nušviestas Europos spaudoje ir jį jautriai reaguavo Tarybų Sąjunga. Tuo

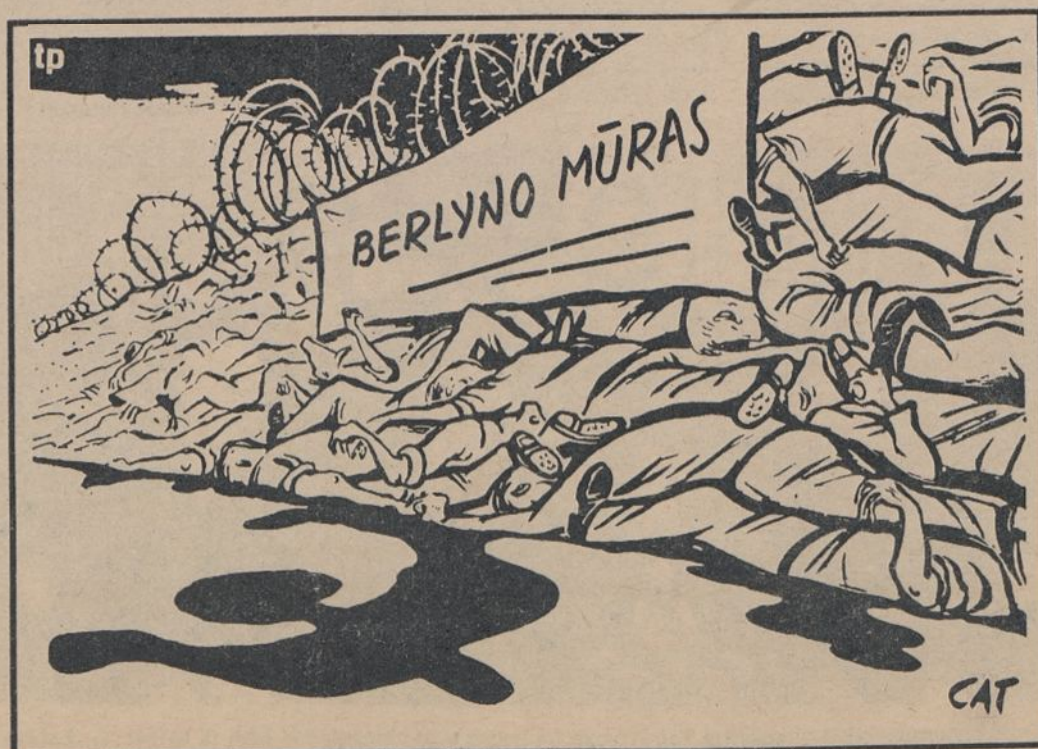

Cincinnati lietuvių tautų festivalyje. Stovi Silvija Fedykaitė ir Aldona Liaubaitė, sėdi Marytė Fedykaitė, Algio Liaubos nuotrauka

CINCINNATI LIETUVIAI VĖL
ATKREIPĖ VISŲ DĖMESĮ

Cincinnati lietuvių grupė yra, tur būt, viena iš mažiausių organizuotų lietuviškų vienetų JAV. Ji susideda iš keliolikos šeimų išsisklaidžiusių visame didesniame mieste ir jo apylinkėse. Nežiūrint mažo skaičiaus darbuotojų ir kelio tolumų Cincinnati lietuviai sugeba padėti daugiau negu kitos didesnės lietuvių kolonijos. Vienas iš pavyzdžių yra kaip tik pasirodęs "Cincinnati Magazine", kuris šiais metais duoda aprašymą kalėdinių papročių švenčių šios apylinkės įvairių tautinių grupių. Šis žurnalas davė aprašymą trijų tautų Kalėdas: vokiečių, graikų ir lietuvių. Lietuvių kalėdinių

reikalu TSRS ambasada Briuselyje organizavo spaudos konferenciją į kurią atvežė liudininkus iš keletos respublikų, tame tarpe ir iš Lietuvos, kunigą, tikslu parodyti, kad pas juos žmogaus teisės nepažeidinėjamos, tačiau tai laukiama jiems efekto neturėjo.

Berlyno mūras vis tebestovi...

Australiją palikus

Lietuviškoje sostinėje - Chicagoje

ANTANAS LAUKAITIS

Pagaliau, aplankęs eilę rytinės Amerikos miestų, atsikriau į tą garsiąją Chicago, kurios vardas jau man buvo garsus ir žinomas dar mažų vaikų būnant Lietuvoje. Bekeliaujant po pasaulį, labai daug ir įvairiausių dalykų buvau prisiklausęs apie šį garsųjį, buvusį gangsterių miestą. Vieni, ypatingai rytinių miestų tautiečiai mane ypatingai grąsino dėl dūmuose paskendusio šio miesto, kur švaraus oro, gatvių ir neužteršto vandens reikia kono sumikroskopu ieškoti. Galvoju ir aš gana skeptiškai prieš nusileisdamas su savo lėktuvu į Chicago aerodromą.

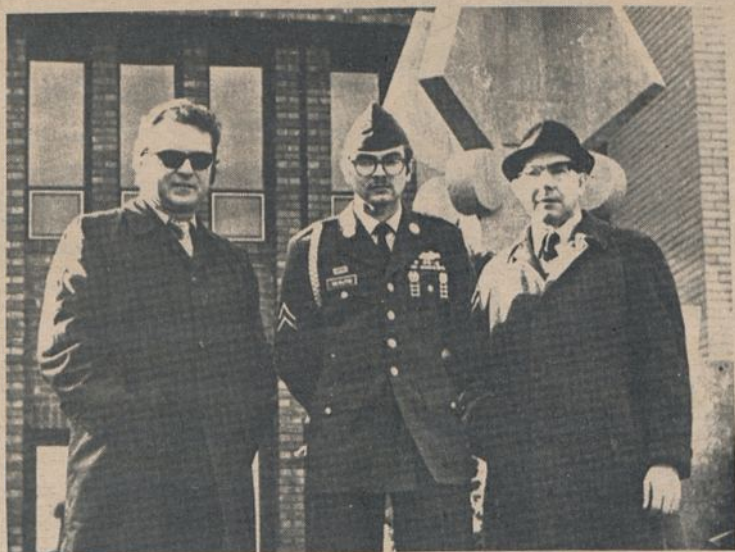
Visas mano abejones ir, gal nuogastį, labai greitai prasklaidė mano draugai Judita ir Stasys Dargiai, laukę manęs aerodrome. Rodos, dar taip neseniai Sydnėje aš atsiveikinau su šiuo garsiuoju Australijos krepšinininku, kuris buvo pirmasis lietuvis, kartu su mūsų kitu draugu A. Ignatavičium, pakliuvęs į Australijos rinktinę ir 1956 metų olimpiadoje gynę Australijos spalvas. Dar Australijoje sukūrė, puikiai lietuvišką šeimą, jie prieš 11 metų persikėlė gyventi į Chicago ir dabar yra "bosas" viename fabrike, kartu su Judita augindami du vaikus ir juos auklėdami gražioje lietuviškoje dvasioje. Visą mano dviejų savičių buvimo laiką Dargių šeimoje aš jaučiausi kaip savas pas savus, ypatingai kai ir Stasio nuotėvė buvo australiečiai Baitramonaičiai mane labai gražiai globojo.

Pats Chicago miestas man taip pat padarė labai gražius didmiesčio vaizdą ir, ypatingai ilgasis keltas ežero pakrantėje yra labai gražus ir įspūdingas, turintis, kad ir žiemos metu, labai gražius vaizdus. Gaila, kad dėl laiko stokos, aš negalėjau plačiau pažinti amerikietiško Chicago, nes pakliuvęs į šią lietuvišką pasaulio sostinę ir daugiausiai bebūdodamas garsiuose ištisai apgyventuose lietuvių rajonuose, žmogus per ilgesnį laiką gali visiškai ir angly kalbą pamiršti, nes tikrai, laike dviejų savičių viešėjimo čia aš tekalbėjau tik žemaitiškai, dzikiškai ir maišytu kaunietišku akcentu.

Vienas iš mano didžiųjų globėjų Chicagoje buvo seniai nematytas, daug Australijoje su giminėmis apkalbėtas Leonas Traska, su kuriuo prieš daugelį metų nors ir pusiau badaudami skambias lietuviškas dainas Vokietijoje je dainuodavome. Smagu buvo išgirsti ir vėliau pačiam pamatyti, kai šis dainos mėgėjas ir čia yra įsijungęs į operos chorą ir

savo skambiu balsu kelia mūsų dainos grožį. Gi dar maloniau buvo susipažinti su puikia jo žmona Gražina ir jų trimis gražuolėmis dukromis, iš kurių viena būtinai norėjo važiuoti su manimi į Australiją, kad galėtų pamatyti tikrą kenguriuką.

Australijos lietuvių ir ypatingai sportininkų gyvenime buvo ir visą laiką liks neužmirštas dalykas, tai buvęs Amerikos lietuvių krepšinininkų vizitas Australijoje. Ta maloni pažintis su krepšinininkais ir jų vadovais toms pergalės dienomis Australijoje, tapo ir vėl labai draugiškai prisiminta Chicagoje, Valdas Adamkus, nors ir skubėdamas į savo sunkiai užpelnytas atostogas, kartu su Ponia rado laiko paskutinį vakarą nuosirdžiam

A. Laukaitis, L. Degutis ir Z. Degutis Chicagoje prie žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės paminklo Jaunimo Centro sodelyje.

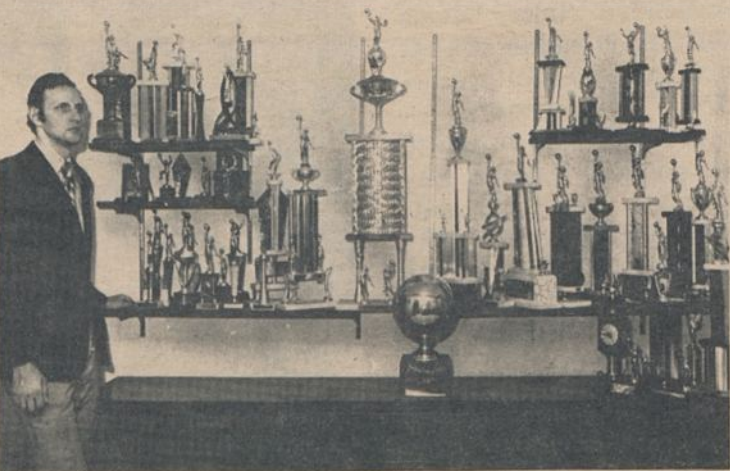
tiktas buvusio krepšinininko L. Kalvaičio, dabar su savo žmona Nijole jau beauginančiu kone naują krepšinio komandą, kai jau nystės draugas ir buvęs mūsų gerasis jaunių ir vyrų žaidėjas Rimas Gasūnas nustebo mane pamatęs jo dabar gyvenamąjį Chicago.

se labai maloniai apšnekėjome mums taip artimus lietuviškus reikalus. J. Rimkevičių ir žurnalistą Oželį. Malonūs pašnekesiai, pavairinami puikiu šeiminiųkės artistišku interpretavimu, buvo ypatingai gyvi ir įdomūs.

Belankant lietuviškas prekybos, susipažinau ir su savo netiesioginiu "bosu", tai Lietuvių Journalistų S-gos išdėtininku, Janušaičiu, turinčiu vieną iš didžiausių "Paramos" krautuvų, kurioje ir man teko reklamuoti ir fotografuoti prie žinomų Andriulio sūrių, jų skonį pačiam bemėginant. Maloniai buvau sutiktas prekybininko Karvelio namuose. Jis, nors šiuo metu ir išėjęs, kaip pats sakosi į "pensiją", lietuviškuose reikaluose ne nurimsta ir toliau leidžia knygas bei plokšteles, kuriomis ir aš buvau apdovauto. Vienas iš gyviausių ir mažiausiai laiko turinčių chigagiečių, yra fotografas Zigmąs Degutis, su kuriuo mus riša glaudi pažintis iš pokarinio Italijos laiko. Be savo aktyvios lietuviškos sportinės veiklos, jis su savo puikiais fotoaparatais dalyvauja visame mūsų lietuviškame gyvenime, savo namuose parododamas mūsų lietuvišką gyvenimą. Chicagoje labai gražiai buvo priimtas Tautiniuose Namuose, kur visi "Dirvos" skaitytojai ir šio miesto tautininkų vadovai labai jaukioje popietėje dalinosi su manimi mano kelionės įspūdžiais.

Būnant Chicagoje ir nepaminant garsųjų 69-sios gatvės lietuviškų taverių, būtinai lietuviška nuodėmė, nuo kurios tur būt niekas išrišimo duoti negalėtų, kad abejonės visų taverių karalius yra "Gintaro" klubo prezidentas Adolfas Lietuvninkas, kuris mane kaip svečią iš Australijos ir draugą iš Londono, taip globojo savo garsiąja arbata, kad mažai truko kai ir aš ko tik nepradėjau dainuoti su jo globėjais operos dainininkais. Didelis sportininkų rėmėjas A. Lietuvninkas ir Australijos sportininkams padovanojo puikų pereinamąjį taurę, palinkėdamas ir mums geriausios sportinės sekmės. Be "Gintaro" klubo, garsūs yra ir kiti lietuviški barai kaip "Roma", su savo puikia šeimininga Lith, Zigis, kurio savininkas yra buvęs australietis Sigitas Astrauskas ir australiečiams gerai žinomas su krepšinininkais viešėjęs E. Misinas, labai gerai dar ir dabar prisimindamas, kai jis Tasmanijos saloj šaudė su policijos viršininku australiškusius triušius.

Puikioje savo senų pažįstamų p. Vilunų globoje aplankiau ir garsias lietuvių šv. Kazimiero kapines, kurios prieš daugelį metų taip tragiškai priglaudė ir mano jaunystės draugą p. Vilunų jauną dukrą Nijolę. Šimtai ir tūkstančiai puikių lietuviškų ant-

Edas Modestas prie sporto rungtynėse laimėtų trofejų.

pokalbiui ir draugiškam priėmimui savuose namuose, kai buvęs treneris Vytautas Grybauskas, kartu su nepavargstančiu krepšinio idealistu Aleksu Lauraičiu supažindino mane su amerikonišku profesionalų krepšiniu. Malonu buvo susipažinti ir p. Grybauskienę, su kuria pasirodo net toje pačioje gimnazijoje mokėmės ir radome nemažai bendrų pažįstamų. Sužinojęs apie mano buvimą Chicagoje, tuoj pat pas mane prisistatė mano geras prietelis buvęs ir dar dabar esąs mūsų krepšinio "žvaigždė" Edis Modestas, nusivežęs mane į puikų restoraną ir vėliau į savo namus, kuriuose buvo malonu matyti jo sportinių pergalių ir laimėjimų trofėjas, taures ir kitas dovanas. Atrodė, lyg tai tučiau papuolessi sportinį muziejų.

Be pačių sportininkų labai mielai mane sutiko ir priėmė mano kolegos žurnalistai, tai Jonas Šolūnas ir Petras Petrutis, dabartinis "Margučio" radijo vedėjas. Malonioje Jono globoje aplankiau dienraščio "Draugo" redakciją, kur susipažinau su visais redaktorais, pamačiau šiuos puikius laikraščio rūmus, spaustuvės patalpas ir kt. Malonu buvo lankytis Jaunimo Centre, kur malonus ir kone visuomet besišypsąs šio Jaunimo Centro direktorius tėvas Kijauskas su tokiu kruopštumu ir paslaugumu aprūdė visą puikų ir lietuviams taip svarbų centrą, kurio reikšmė yra lyg tas lietuviško gyvenimo pulsas Chicagoje. Gaila tik kad statant šį milžinišką pastatą, visiškai buvo pamiršti sportininkai, juk ir jie yra jaunimas ir sporto salė jiems taip būtinai pravartu.

Belankant veteranus sportininkus labai mielai buvau su-

Dirvos bendradarbis A. Laukaitis Tautiniuose Namuose tarp chigagiečių. Sėdi iš kairės: A. Laukaitis, H. Visockis, K. Matutis, I. Andrašūnas, Stovi: L. Traška, S. Paulius, V. Kaveckas, P. Stencelis, P. Vebra ir S. Jurkūnas.

KLAUSIMAI BE ATSAKYMŲ

DVYLIKA VYNUOGIŲ

JŪRATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Užbaigus daug pakeitimų pasaulio politikon įnešusius 1972-uosius metus, prisimena Andų kalniečių paprotys naujus metus sutikti suvalgant 12 vynuogių -- po vieną vynuogę už kiekvieną būsimų metų mėnesį.

Naujiems Metams prasidėjus ir šiuos "Klausimus be atsakymų" užbaigiant, norėtusi -- it Andų vaisius -- patiekti mūsų vadovams dvyliką klausimų ateities vynuogėmis valgytinų.

Mat pasauliui pradėdant naują, ilgametį politinį lošimą, su neįprastais ėjimais ir kitokiomis žaidimo taisyklėmis negu iki šiol, būtų gera ir mums sudaryti savų sugebėjimų bei teisingų ateities ėjimų apskaičiavimo ataskaitą.

* Kažin, ar pajėgsime mes, sekančių ilgų metų bėgyje, atnaujinti savus interesus nuo vakarų Europos pogeidžių ir sutapatybinti mūsų laisvės troškimus su Amerikos žemyno kova už ekonominę būvį?

* Ar mokėsime mes iš lėto ir kantriai statyti bendros istorinės raidos, bendros kilmės, ir bendro dabarties likimo, plačią Rytų Europos tautų platformą?

* Ar sugebėsime mes kaimynus gudus ir ukrainiečius pasitelkę, išjudinti antirusinimo politikos darbą? Ar pajėgsime iki šiol mus engusį slavino ratą pasukti priešinga linkme?

* Ar ištengsime mes praveisti bent penkių Rytų Europos tautų išeivijos politinio susivienijimo akciją, su tikslu padidinti spaudimą į vakarų pasaulio valdžias svarstant nerusiškų sovietinių res. publikų likimo klausimus?

* O kas link mūsų pačių, ar išmoksime mes pagaliau Lietuvos padėtį svarstyti neapuolet įsmeiškumus, į grupinius padalinius, į iš anksto sudarytas nuomones, į siauros frakcinės galvosenos ribotumą?

* Ar išmoksime mes pagaliau Lietuvą liečiančius politinius davinius nebespalvinti savomis emocijomis, subjektyviais vertinimais, nepagrįstu optimizmu?

* Ar pajėgsime mes savo politinę padėtį nustatyti metodiniais tyrimais, remdamiesi skaičiais, faktais, konkrečiais daviniais? Ar suprasiame mes pagaliau, kad mums įprastas politinio impresionizmo vartojimas yra pražūtingas?

* Ar sugebėsime mes ne jausmais, o vien šaltu protu vedini išskirti tai, kas Lietuvai gali būti naudinga, ir atmesti tai, kas Lietuvai galėtų pakenkti?

* Ar mokėsime mes palaikyti tuos mūsų susiskaldymus kurie mums suteikia platesnes manevravimo galimybes, ir atmesti tuos nesutapimus kurie mus silpnina?

* Ar pajėgsime mes užmiršti vidaus trintis, ir pripažinti kiekvienam iš mūsų teisę siekti Lietuvos laisvės savais keliais?

* O drauge, reikalui esant, ar sugebėsime mes kiekvienas savo srovę ir srovėlę savą noru pasukti į vieną bendrą vagą?

* Ir tuomet, ar parodysime mes pasauliui, kad mūsų ir kitų mūsų kaimynų - bendragenčių laisvės troškimai, draugų sujungti, sudaro galingą, nesustabdomą tekamą srautą?

Baigiant, mielas skaitytojau, leisk man pakartoti tai, ką rašiau pradėdama Klausimus be atsakymų: "nesiruošiu, gink Dieve, vaidinti neklystantį žinovą". Vienus metus užverčiau ir naujosios pradedant, teprašau Tavęs, skaitytojau, susirūpinti rimtesniu, išsamiau tolimesnės Lietuvos ateities apsvaistymu. Tebūnie šie 1973-ieji metai Tau, skaitytojau, o drauge mums visiems, našūs darbais ir atsiekimais, tebūnie jie stiprūs savitu mūsų pozicijų ir lietuvių vaidmenį pasaulio raidoje.

kapių besilankančiam byloja kiek daug jau mūsų tautiečių, gyvenusių šioje garsioje Chicagoje, nukeliavo Anapilin, palikdami tik savo pomirtinius pėdsakus kietame granito akmenyje.

Dvi savaitės, išgyventos Chicagoje, bent maža dalimi man priminė mūsų Lietuvą, kur žmogus visur tegirdi tik savąją kalbą, kur savaitgaliais negali apsispręsti į kurį iš daugelio esamų parengimų reikia eiti, kur savas radijo, sava televizija, savas krautuvės ir tavernos, bei bažnyčios, net ir su savuoju vyškup ir kapinėmis bei savaisiais laikraščiais, tave padaro tuo tik-

ruoj lietuvių, gyvenančių su savais ir pas savus, Lietuviškais akimis žiūrint Chicago man yra miestas, kuriame ir aš kaip lietuvis tenorėčiau gyventi ir kvėpuoti tuo lietuvišku oru, supančiu taip didelę ir plačią mūsų lietuviškąją sostinę išeivijoje. Įspūdžių Chicagoje aš niekuomet negalėsiu pamiršti, nes tai buvo vienos iš smagiausių dienų mano visoje kelionėje.

MARRIED COUPLES 21-40 YEARS OLD

If you have no dependents at home, are in fine health, have been married a year and are high school graduates, apply now for child care worker position in our residential treatment center for adolescents. Attractive cash salary, 4 days on duty and 4 days off duty, health insurance program. Provide leadership for 8-10 teenage boys and girls. Send references and personal resume or call

FT. WAYNE CHILDRENS HOME
P. O. BOX 5038
HAZELWOOD STATION
FORT WAYNE, INDIANA 46805
(97-2)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Cincinnati...

(Atkelta iš 1 psl.)

statyti lietuviški audiniai: staltiesės, lovatiesės, juostos, rankšluosčiai ir t.t. Ją šįmet suorganizavo p. M. Fedykienė, kuri su savo dukterimis parodos metu demonstravo lietuviškų juostų audimo meną. Parodos suruošimui daug darbo įdėjo taip pat ir inž. H. Žibas, dr. Danutė Bieliauskienė, J. Raifonas, E. Maezerienė, J. Liaubienė ir jų visų šeimos. Festivalio metu lietuvišką kampažą prižiūrėjo ir apie Lietuvą paaiškinimus davė jaunos lietuvaitės — studentės pasipuošę tautiniais rūbais. Šiomet tautų parodą aplankė apie 40,000 žmonių ir daugelis jų išgirdo apie Lietuvą pirmą kartą.

Cincinnati lietuvių grupė yra tikrai verta pagyrimo ir pagarbos už savo nuosirdų, pasižventusių darbą, ji parodo, kad nors ir mažai kolonijai galima daug nuveikti, jei visi dirba vieninai ir sutartinai. Cincinnati lietuvių grupės pirmininkas yra inž. Horacijus Žibas, kuris yra visiems "spiritus movens" ir savo darbu ir savo pavyzdžiu.

J. Vaidila

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TRECIADIENIAIS IR PENKTDIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSIKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAIMS PRASANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBA REDAKCIJA NEATSAKO.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO TYLUSIS JUDĖJIMAS

EMILIJA ČEKIENĖ

Po didesnių atliktų darbų paprastai seka ilgesnis poilsis. Taip yra ir su Lietuvos Nepriklausomybės Fondu. Po išleisto 1969 m. kovo mėn. pusantro tūkstančio egzempliorių anglų kalba veikalo "LITHUANIA 700 YEARS", kuris netikėtai greitai pasklido po platų pasaulį ne tiek į savųjų, kiek į svetimųjų rankas, kilo reikalas spausdinti antrašą laidą. Tačiau, trūko lėšų. Inž. Gasparui Kazlauskui sutikus būti II-sios laidos sponsoriu, vienu metų bėgyje, 1970 m. dienos šviesą išvydo "Lithuania 700 Years" II-jį pataisyta laida, tūkstantis egz.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas savo didįjį užsimojimą atrodė jau bus atlikęs. Lietuvių ir svetimųjų spauda įvairiai parencenzavo abi laidas. Ypač to veikalo pasisekimą nulėmė svetimųjų tarpe specialūs tam tikslui leidžiami "Publisher's Weekly", "Library Journal" ir "Foreign Affairs" žurnalai ne tik atkreipė bibliotekų dėmesį, bet ir patarė "Lithuania 700 Years" įsigyti. Taigi, ir antroji laida vienu metų bėgyje išėjo į platų pasaulį, į daugelio laisvųjų kraštų bibliotekas.

LNF darbuotojai nebuvo numatę leisti dar ir 3-ją laidą, žinodami, kaip sunkiai knygos eina į skaitytojų rankas. Bet štai, kai laisvojo pasaulio spauda pradėjo kelti viešumon okupuotoje Lietuvoje vis naujai išskylančius tautos tragiškus įvykius, kaip Simo Kudirkos, Kalantos, Simokaičių ir kitų, "Lithuania 700 Years" pareikalavimai per leidyklą daugėjo iš įvairių kraštų bibliotekų, knygų korporacijų ir paskirų asmenų. Buvo malonu, kai dažną rytą važiuojant į tarnybą, traukinio stotyje iš tolo matydavai Manyland Books leidyklos vedėją S. Zbarską su šypsena stovintį ir rankoje laikantį voką su naujai gautais knygos užsakymais. Ir taip neilgai trukus jo veide šypsena pradėjo nykti, nes užsakymai didėjo, o knygų skaičius baigėsi.

— Ar LNF valdyba nesvarstė apie trečios laidos reikalingumą, juk nuodėmė būtų neduoti žinių apie mūsų tėvynę, apie jos dabartinę vergiją, kada svetimieji patys prašo ir pinigų moka, — užkalbino kartą Manyland Books leidyklos vedėjas.

Knygos išsibaigė. Leidykla apgaleistaudama pradėjo užsakymus grąžinti, o LNF valdyba tartis, bet vis atidėliojo. Kai užsakymai vienas po kito vis atėdindėjo, LNF pagaliau nutarė ir pasirašė naują su Manyland Books Inc. sutartį ofseto būdu išleisti 3-ją laidą, kuri jau tuoj po Naujųjų Metų išvys dienos šviesą, 1000 egz.

Kiekis, kaip matome nėra didelis, todėl lietuviai norintieji platinti ar sau užsisakyti gali kreiptis į Lietuvos Nepriklausomybės Fondą šiuo adresu: Lithuanian Independence Fund Inc., 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

"Lithuania 700 Years", kaip matome, daug reikšmės turėjo svetimųjų informacijai apie Lietuvą, bet

nutyli ką nors pasakyti apie sudėtingesnę "talikos" formą.

nemaža patarnavo ir lietuviams nebekalbantiems gimtąja kalba. Štai dar visai neseniai š. m. laukričio 16 d. Tėviškės Žiburiai aprašant Penssylvanijos lietuvių koloniją tarp kitko rašė:

"Atsitiktinai atėjo JAV gimęs lietuvis Matulevičius su dr. A. Geručio redaguota knyga "Lithuania 700 Years". Jis tą knygą buvo pasiskofinęs iš klebono, ją perskaitė ir klebonui gražino. Tai rodo, kokia literatūra reikalinga šiose apylinkėse gyvenantiems 2-ros, trečios bei ketvirtos kartos lietuviams. Būtų malonu, kad į tai atkreiptų dėmesį St. Zbarsko ir kitos knygų leidyklos, kurios veikalus apie Lietuvą leidžia anglų kalba. Penssylvanijos lietuviams tokie veikalai labai reikalingi".

Prieš porą savaitių leidykla gavo laišką, kuriame rašoma, kad The Johns Hopkins University, Baltimore, Md. bibliotekoje lietuvių kilmės tėvas rado "Lithuania 700 Years" ir susidomėjęs parsinešė namo. Sūnus, norėdamas padaryti tėvui malonumą, knygoje radęs leidyklos adresą, prašo galimai greičiau atsiųsti, kad gautų dar prieš Kalėdas, nes noris tėvui įteikti kaip Kalėdų dovaną.

Panašių laiškų leidykloje ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo archyvuose yra sukrautos storos bylos. Tai mūsų išeivijos lietuviško gyvenimo tylus ir nuolatinis judėjimas, kurio niekas negirdi, niekas nemato, bet jis vyksta palikdamas gi-

lius tautinius pėdsakus svetimuose kraštuose.

Tolimesni užsimojimai

Šitaip sėkmingai pasibaigus LNF didžiajam užsimojimui atsiranda ir daugiau planų. Jau buvo skelbta, kad baigiama ruošti lietuvių kalba Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio istorija. Kitas planas yra svetimuosius supažindinti su Lietuvos nepriklausomybės žlugimu pateikiant faktus, atidengiant laisvajam pasauliui tikrąjį ir klatingą sovietinio Lietuvos okupanto veidą, metodus kokių klatingu apgaulės būdu rusiškasis komunizmas laimi vis daugiau naivių žmonių ir jėga užima naujų kraštų. Ar nereikėtų išleisti anglų kalba J. Gliados Agoniją didesniu tiražu, kuri būtų galima pigesne kaina plačiau paskleisti ne tik bibliotekoms, bet ir studentams, kurie šiuo metu paraudonavusių profesorių būna klaidinami.

Aukščiau minėtus LNF atliktus didžius darbus įgalino įgyvendinti lietuvių visuomenė paremdama aukomis ir įsigydamą tuos leidinius. Naujiems LNF užsimojimams reikalinga naujų lėšų, kurių dar neturint aiškaus darbų plano aukotojų nevarginom su prašymais. Pirmieji jau atsiliepė: dr. A. Gerutis 200 dol., dr. J. Balys 25 dol., Bitėnas 10 dol. ir kiti. Aukas prašome siųsti: Lithuanian Independence Fund, 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

PLB SEIMUI RUOŠIANTIS

PLB IV Seimo datos ir vietos klausimai jau išspręsti: jis šaukiamas 1973 rugpjūčio 30 - rugsėjo 3 Washingtono, PLB valdyba dabar atlieka parengiamuosius darbus. Jie plačiai buvo svarstomi 1972 gruodžio 16 PLB valdybos posėdyje.

PLB KONSTITUCIJOS KEITIMAS

Dabar veikiantį PLB konstituciją buvo priimta 1958 PLB New Yorko seime, kai kurie pakeitimai padaryti 1963 Toronto seime. Per tą penkiolika metų Bendruomenės sustiprėjo, subrendo, rado gyvenime savo vietą. Jos iniciatyva ir pastangomis jau atliekama daug ir didelių darbų. Tačiau pats gyvenimas nestovi vietoj. Keičiasi veiklos ap linkybės, ateina naujos kartos, išskyla kiti reikalavimai. Tad ir PLB valdyba gauna pageidavimų peržiūrėti PLB konstituciją: reikią atsižvelgti į jau turimą penkiolikos metų patyrimą. Ne vienam rūpi klausimas, kas gi turi būti pati Bendruomenė: tautinis sąjūdis, domėjis visais pasaulio pasklidusiais lietuviams, kaip kad orientuoja Lietuvių Charta, ar tik jų dalimi -- tais, kurie priklauso lietuvių organizacijoms, kurie pareiškia norą priklaustyti Bendruomenei, kurie visų pirma rūpinasi tautiniu švietimu bei tautine kultūra? Taip pat Bendruomenė labai išsiplėtė organizaciniu atžvilgiu, tad ar išlaikyti visas susikurtąsias institucijas, o gal būtų racionalu, kai kurių ir atsisakyti? Tai vis gyvi bei svarstyliniai klausimai, ir PLB valdyba sudaro specialią PLB konstitucijos komisiją, kurios nariais kviečia Bendruomenės gyvenime bei veikloje aktyviai besireiškiančius darbuotojus.

PLB SEIMO PROGRAMOS RŪPESČIAI

Bet klaida būtų įklimpti į konstitucinių formaliųjų svarstymus, nes ne paragrafai yra esminė sėkmingos veiklos sąlyga. Paragrafai yra rėmai, be kurių

negalima apsieiti, o veikalai reikia kūrybinių idėjų, pozityvios iniciatyvos ir nuteikiančių pasikatinimų. Būtina susipažinti su tuo, kas daroma ir padaryta. Todėl seimo programoje matomi veiklos pranešimai. Pranešimų duomenis teks kritiškai apžvelgti ir naujų galimybių paieškoti, todėl seimo atstovai taip pat dirbs pasiskirsintose sekcijomis -- visuomeninių, kultūrinių, švietimo, jaunimo ir kitų reikalų. Sintetiškai išvadinu žvilgsniu į padėtį norima pažvelgti dviem pranešimais -- Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ateities organizavimas bei veikla ir Tarptautinė padėtis bei Lietuvos laisvinimas. Apskritai norima sudaryti sąlygas keliamiesiems klausimams vispusiškai apžvelgti, išsamiai išdiskutuoti ir reikiamoms išvadoms padaryti. Dėl to busimieji seimo atstovai yra prašomi iš anksto seimo darbams rengtis. Pagal dėsni: ko mažiau improvizacijų, ko daugiau konstruktyvios nuotikos.

Atskirų kraštų lietuvių bendruomenių veiklos sąlygos nevienodos. Jos vienokios pvz. Jungtinėse Amerikos Valstybėse ar Kanadoj ir kitokios Prancūzijoje ar Venecueloj. Taip pat ne lygiu svoriu kraštų bendruomenės reiškliai ir PLB seimuose. Mažosios bendruomenės jaučiasi nustelbiamos. Nelengva to išvengti, nes JAV LB seime gauna 40% visų jo atstovų. Bet reikia gerai pagalvoti, ką daryti, kad seime gerai jaustųsi ir tos bendruomenės, kurios į jį atsiunčia po vieją ar po du atstovus. Gautas pageidavimas: kad seimas į mažųjų bendruomenių padėtį pažvelgtų jų reikalams skirtu specialiu posėdžiu, Mintis gera.

MENINE SEIMO PROGRAMOS DALIS

Ligi šiol visi PLB seimai yra turėję meninę kultūrinę programą, kurią rodė ne tik savo atstovams bei svečiams lietu-

viams, bet ir kitataučiams. Šia dalimi jie yra patekę į didžiųjų Amerikos ir Kanados spaudą. Meninę kultūrinę dalį taip pat turės ir PLB IV seimas. Nutarta į sceną išeiti su tautine savo daina, kanklių muzika ir tautiniais šokiais. Yra pakviestas muz. Alfonso Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis, kuris savo sutikimą jau yra davęs. Realios galimybės seimo metu vienoj Washingtono galerijoje taip pat surengti dailės meno parodą.

KITI PLB SEIMO RENGINIAI

Norima turėti priėmimą Lietuvos Atstovybėj, kuri dabar mums yra tapusi mūsų nepriklausomybės laikų dvasinė bran genybė. Seimas turės savo paimaldas. Iškilmingame posėdy bus pristatyta naujai išrinkta PLB valdyba, išklaustas jos atstovo žodis ir prisimintos tos atramos, kuriomis yra gyvos mūsų ateities viltys. Seimo banketas įgalins atsitiesti po visų darbų įtampų ir susitikti su plačiaja lietuvių visuomene, pabendrauti, pasižmonėti.

Toks planuojamas PLB VI seimas. PLB valdyba iš visų laukia atsiliepimų -- naujų siūlyimų, pastabų, vertinimų. Su detaliu programos projektu bus su pažindintos ir visų kraštų lietuvių bendruomenės, tad jų balsas čia itin svarus. Techniškus seimo darbus atlieka Washingtono sudarytas seimo komitetas, kuriam pirmininkauja dr. Jonas B. Genys, talkinamas savo bendradarbių Arv. Barzduko, D. Lukienės, J. Micutaitės, G. Vasaitienės, St. Bačkaičio ir dr. Z. Vaitužio.

Seimo įvykdymas yra susijęs su nemažomis lėšomis. Washingtono lietuvių kolonija yra per maža, kad jas viena galėtų sudėti. PLB valdyba bus dėkinga kiek vienam, kuris PLB seimą savo bet kokia auka parems. (stb)

• **Žiniaraštis**, leidžiamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos išėjo jau 3 nr. Redaguoja Emilija Pakštaitė. Visais biuletenio "Žiniaraštis" reikalais kreiptis šiuo adresu: 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.

• **Lietuvių Studentų Klubas** įsisteigė Toronto universitete. Į valdybą išrinkti: Algis Senkus, Pranas Čeponis, Dainora Juozapavičiūtė, Antanas Šileika ir Raimundas Sungaila.

• **Stasys Pakauskas**, gyv. Windsore, atnaujina mas prenumeratą ir linkėdamas linksmų švenčių, Dirvai paremti pridėjo auką 10 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

PADEKA

Dėkojame radijo "Laisvės Žiburiui" ir jo klausytojams: A. Žukui, Stasiūnams, M. Kvederui, J. Biliūnui, E. Dietrich, J. Vidmantui, Skobeikienei, Purui, Mecežinskui, Butkams, J. Cibulskaitėi, J. Cibulskiui, A. Baranauskienei, Chapukams, Briedžiams, Gantautams, Jankūnams, Damijoničiams, Gadeikiai, Lukoševičiui, Švedui, Skripkui, Veblaičiui, Zubavičiui, J. A. Alytoms, Pivoriūnui, kun. Pr. Raugaliui, E. Kezeienei, Tamašauskams, Jankauskui, Liaukams ir Vilpišauskams už kalėdinę dovanėlę sumoję \$603.00.

Taip pat dėkojame visiems lietuviams už rūpestį mūsų šeimos įsikūrimą, ką buvo paskelbusi ALTA. Šių metų gruodžio mėn. 13 d. ALTos atstovai atidavė \$12000.00 (vieno tūkstančio dviejų šimtų dol.) čekį ir pareiškė, kad atsisako mūsų globos. Gaila, kad kitaip padėkoti negalime, nes nepavyko gauti aukojusiųjų sąrašą.

Ta proga norime pasveikinti mielus lietuvius su ateinančiais Naujaisiais Metais ir palinkėti visokeriopos sėkmės.

Danutė ir Zigmas Butkai

KAM TARNAUJA 'PAŽANGIŲJŲ' SPAUDA?

S.J. Jokubka, atsibastęs į JAV iš Brazilijos, stojo redaguoti "pažangių" laikraštį. Niekad nedirbęs fabrikinio darbo, Jokubka narsiai moko Amerikos lietuvius dirbinius, kaip "išsivaduoti" iš kapitalistinio jungo, kaip Amerikoje rengtis "komunizmo statybai". Neribotų laisvių sąlyje įmanomi ir tokie kurjozai! Naivių ir tamsių žmonių vis dar nestokoja. Vis dar įmanoma kurstyti žmones atsiskirti savo asmeniškų laisvių ir siekti tas laisves padėti po antkapio akmeniu.

Norėdamas savo skaitytojus įtikinti "pažangiųjų" ištikinimų neklaidingumu, Jokubka kelia ant sosto "komunizmo statybą" ok. Lietuvoje. Iš vieno tuščiavidurio šiaudų jis ir vežimą priskaldė. Kad tik plauktų iš "pažangiųjų" piniginių aukos, iš kurių Jokubka turi gyventi.

Niekas nesikesintų polemizuoti su Jokubkos tvirtinimais, nei kreipti į jo svačiojimus bet kokią dėmesį. Popieris viską iškenčia, ir tuo Jokubka mikliai pasinaudoja. "Vilnyje" yra Jokubkos nuolatinė skiltis "Kasdien". Ta jo skiltis arogantiška, prikišta vulgariai išsireiškimų, nestokojanti dergalų ir šmeižtų.

Jokubka nori polemizuoti su bet kuriuo "buržuazinių nacionalistų" leidiniu, nes "Vilnyje" oponentai neatsako, tokia būdu ir teisybė visad "Jokubkos pusėje". Tuo jis įtikina save karštinčius skaitytojus, kad "pažangios" pažiūros "Vilnyje" tinkamai ginamos.

Tačiau pastaruoju metu šis amčiojantis Jokubkos amatas pradėjo šlubuoti, nesisekti, neteikti tinkamo efekto. Mat, pastaruoju metu ok. Lietuvos agitpropas vis aktyviau ieško ryšių su emigracija. Greta įvairių triukų su "kultūriniais mainais", Maskvos pavedimu tas agitpropas išvystė naują "judėjimą". Tai talka "pažangiajai spaudai" emigracijoje. Apie šią "talką" atvirai ir didžiudamiesi, praneško ok. Lietuvoje atitinkami pareigūnai.

Iš esmės, tai yra "daug nacionalinės" emigracijos spaudinių kontrolė ir tos, "pažangios", spaudos paėmimas į Maskvos kontrolę. Ta politika vienodai liečia lietuvius, latvius, estus, ukrainiečius, gudus, lenkus ir kt. Šių emigracinių "pažangių" leidinių statusas Maskva nori prižiūrėti ir prie-

vaizdauti, neperleisti jų nemaskvinės interpretacijos (Pekino, trockistų, etc.) įtakoms.

Kada pilna burna kalbama apie "talką", savaime aišku, mintin pakliūva labai realus tokios "talkos" faktas. Tai piniginė talka. "Pažangieji" kitakalbių leidiniai pasijunta stovį ant tvirtos tokios maskvinės "talkos" pagrindo. Bet tai turi būti slapta reikala. Todėl Jokubka mobilizuoja visus savo sugebėjimus, visą savo sąkazmą ir melus, tvirtindamas, kad tokios "talkos" nesą.

"Tai baisi nesąmonė, pikčiausias šmeižtas, koks tik begali būti", šūkauja Jokubka savo skiltyje.

Ir jis tvirtina, kad "Vilniai" leisti užtenka skaitytojų prenumeratos ir primestų aukų. Jokubka tiesiog rėkia, kad "Vilnis" nesizižyvena iš Maskvos". Antra vertus, būtų net keista, jeigu Jokubka nutylėtų "žyvinimosi iš Maskvos" priekaištus ir nenuneigtų jų savo riksmams.

Bet... vos atskleidžiame "pažangios" "Vilnies" lapelį, matome, kad ok. Lietuvos "talka" (o tai yra Maskvos politika) per daug jau akiškai, kad būtų galima ją nuneigti. "Vilnis" plačiai atidarė savo keturius puslapius "bendradarbiams" iš ok. Lietuvos. Tai yra aktyvus korespondavimas įvairiausioms agitpropo temoms. Įgudę, dažniausiai Maskvoje baigę žurnalistinius mokslus asmenys nenutrūkstanta srove pila ant "Vilnies" malūno bolševikinį vandenėlį. Ši informacinė "talka", orientuota į išeivijos gyvenimą. Čia liečiamos temos, kurios yra tabu ok. Lietuvoje, (pvz. Simo Kudirkos dvasinio nuluošinio motyvai).

Tad, jeigu nėra, kaip rėkia Jokubka, finansinės Maskvos talkos paglemžti į savo kontrolę "pažangius" emigracinius leidinius, iš kokių gi kreditų apmokamas gausus "Vilnies" bendradarbių ratas ok. Lietuvoje? Ar jie visi iš tarybinio "pilietiško" pradėjo, kaip susitarę rašyti "Vilniai"? Ar nėra specialios sąmatos "penkmečio" biužete "pažangiai" emigracinei spaudai paremti? Būtų naivu ir kvaila galvoti, kad atitinkama ok. Lietu vos įstaiga (per bankus) darytų mokėjimus "Vilniai". Šitą prielaidą Jokubka remiasi. Bet jis

KODĖL VOKIEČIAI PRALAIMĖJO RYTUOSE (1)

Antrojo Pasaulinio karo angoje daugelis mūsų galvojo, kad jam prasidėjus vokiečiai turėtų mus išvaduoti iš bolševikų vergijos. Ne iš simpatijos, bet dėl savo pačių interesų. Tiesa, mes neskaitlingi ir mūsų ištekliai nedideli. Tačiau, jei sudėsi kartu visas, neskaitant pačių rusų, pavergtas tautas, gausi jau keletą dešimčių milijonų, kurių nuotaukos anksčiau ar vėliau gali būti svarbios ir ko gero nulemti karą į vieną ar į kitą pusę. Toks galvojimas buvo visai logiškas. Netik mūsų tarpe, bet ir net kai kurių vokiečių. Už tat nenuostabu, kad Lietuvos pasiuntinys Berlyne K. Škirpa turėjo ryšių su kai kuriais vokiečių kariais ir kiek galėjo padėjo vokiečių žygiui į Lietuvą, bet už tai nesusilaukė jokios padėkos nei asmeniškai nei savo atstovaujamam kraštui. Jo klaida buvo ta, kad nepagalvojo, jog totalinėje valstybėje, kur viską nulemia vado žodis, reikia visų pirma žinoti jo paties pažiūras. Bet jei Hitleris ir nenorėjo mūsų išvaduoti, bet tik apiplėšti, jis gal galėjo laikui bėgant susidariusios padėties verčiamas savo pažiūras ir pakeisti. Juk šiaip ar taip vokiečių tauta yra labai kultūringa, jų generalinio štabo (geriausios tos rūšies institucijos pasaulyje) karininkai buvo labai išlavinti, moką pagyvoti ir paplanuoti -- ar jie negalėjo kaip nors paveikti savo fuchrerį elgtis logiškai? Už tat klausimas KODEL vokiečiai taip elgėsi buvo ilgesnį laiką labai įdomus, nors praktiškai nieko jau nebegalėjo pakeisti.

Dalinį atsakymą dabar duoda neseniai pasirodęs gen. Reinhard Gehlen atsiminimai, jau išversti į beveik visas kultūringas kalbas. Jie užvardinti TARNYBA (angliškame vertime The Service).

Kas buvo Reichardas Gehlen? Tai vokiečių generalinio štabo karininkas, kuris 1942 metais balandžio 1 dieną buvo paskirtas generalinio štabo 12-to skyriaus viršininku. Tas skyrius FREMDE HEERE OST rinko informacijas apie Rytų, jų tarpe ir sovietų kariuomenes. Gehleno vadovybėje ta, atvirai kalbant, špionažo organizacija pasidarė taip tobula, kad surinko daug labai naudingų informacijų, iš kurių tačiau fuchreris ne pasidarė reikalingų išvadų ir praktiškai pergyveno ... vokiečių kapituliaciją.

Pasidavęs amerikiečių nelaisvėn Gehlenas pasisiūlė ją atgaivinti JAV naudai. Jo pasiūlymas, šaltam karui pradėjus liepsnoti, buvo priimtas ir gana greitai GEHLENO ORGANIZACIJOS vardas buvo pradedamas pagarbiai minėti visų kraštų žvalgybose. Žinių apie ją pasirodė ir spaudoje. Joje dirbo per 5000 žmonių.

Susikūrus Vakarų Vokietijai, Gehlenas pareiškė noro tarnauti savo tėvynei. Jo organizacija buvo įlieta į Federalinės Respublikos tarnybą kaip Bundes Nachrichten Dienst. Kaip paprastai, pas savuosius sunku išlikti pranašu. Gehleno vardas buvo įmaišytas į kai kurias politines aferas. Į jo organizaciją buvo įsimašę sovietų šnipai, vėliau susekti ir nuteisti. Pagaliau Der Spiegel paskelbė savo seriją apie jį ir jo tarnybą, kurioje davė suprasti, kad nepaisant legendarinės praeities Gehlenas netinka nūdieniam gyvenimui. Serijoje, anot Gehleno, buvę ne tik daug netikslumų, bet ir netiesos. Gehlenas sakosi negalįs suprasti kaip laikraštis galįs taip niekinti savo tėvynės instituciją. Girdi, tai galėję atsitiikti tik Vokietijoje. Atrodo, kad Gehlenui yra svetima Amerikos spauda ir jos papročiai...

Beje, kalbant apie Gehleno santykius su spauda verta prisiminti, kad didžiausia Gehleno atsiminimų sensacija buvo teigimas, kad Hitlerio pavaduotojas Bormanas buvo sovietų agentas, pokaro pasislėpęs Sovietų Sąjungoje. Teigimas, kuris nebuvo patvirtintas kokiais konkrečiais įrodymais. Už tat Gehleno draugams turbūt buvo ne labai malonu, kai visai neseniai pasaulio spaudą apibėgo žinia, kad Bormanas iš tikro yra pasislėpęs Pietų Ameriko-

je ir net buvo paskelbta jo fotografija. Gehleno laimei netrukus pasirodė, kad visa istorija buvo išlaužta iš piršto ir nutrauktas iš tikro buvo ne Bormanas, bet visa 18 metų už jį jaunesnis Argentinos mokytojas pavarde Siri, kuris turėjo nelaimę būti panašiu į vokišką dėdę.

Savo atsiminimus 1967 metais į pensiją pasitraukęs Gehlenas baigia studiją apie Sovietų užsienio politiką ir komunistinę ideologiją, išpėdamas, kad Maskva jai ir toliau tarnauja.

Šiuo tarpu, ateinančiam Dirvos Nr. sustosime prie anksčiau minėto mums rūpimo klausimo: kodėl vokiečiai taip kvailai vedė karą Rytuose.

(Bus daugiau)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED FITTER—LAYOUT MEN — FABRICATORS

Experienced, excellent fringe benefits, high hourly rate. East Side. Day shift.

Apply in Person

NON — FERROUS

METALS

21721 Tungsten Rd.

Cleveland, Ohio

(99-8)

WANTED AT ONCE JOURNEMEN OR 1ST CLASS SKILLED TOOLMAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Painesville area manufacturer. Must be exp. in the manufacture of cutting tool holders, good opportunity for advancement. Good working conditions, good wages, fringes. Call direct to employer for interview.

216-946-3224

216-357-7595

(1-7)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ISTAIGA

Tel. (212) 581-6590

(212) 581-7729

1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	435-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	342-4240
• BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
• BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
• CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street	376-6755
• CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St.	925-2787
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
• HAMTRAMACK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
• LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
• NEWARK, N. J. — 378 Market Street	642-2452
• NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
• NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
• RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
• SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
• SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue	392-0306
• UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

"Romuvos" dešimtmečio stovyklos Kanadoje 1972 m. vadovai ir svečiai. Vidurinėje eilėje sėdi iš kairės: s. Č. Senkevičius, s. L. Gvildienė, ps. P. Saplienė, s. K. Batura, ASD pirm. s. S. Gedgaudienė, LSS Tarybos Pirmijos pirm. v. s. A. Saulaitis, prel. kun. J. Tadaraukas, Vyr. sktn. v. s. L. Milukienė, s. D. Gudauskienė, s. kun. S. Kulbis ir kt. V. Bacevičiaus nuotrauka

Lietuvių skautijos nueitas kelias

1918 metais, Lietuvai atstačius nepriklausomybę, pradėjo organizuotis ir skautai. Pirmą skautų ir skaučių mišria skiltis įsisteigė Vilniuje lapkričio 1 d. Ji tuoj išsiplėtė į Vytauto draugovę.

Pirmas vadas buvo P. Jurgelevičius-Jurgėla (gyv. New York). 1919 m. Kaune Vaitkus įsteigė skautų skiltį, kur greit kūrėsi ir draugovės. Metais vėliau buvo įkurtas Kauno tuntas. Pirmas tuntininkas — V. Šenbergas (gyv. Clevelande).

1919 metais anksti pavaršarį įvyko steigiamasis skautų Paspirties Draugijos (rėmėjų) susirinkimas. Draugijos pirmininku kartu ir skautų šefu buvo išrinktas jaunas skautų vadovas

Trečioji jūb, tautinė stovykla Vokietijoje 1948 metais.

V. Bacevičiaus nuotrauka

dr. J. Alekna. Iki 1922 metų Kauno Tunto štabas ėjo ir Vyriausiojo štabo pareigas. Vėliau buvo sudarytas atskiras nuolatinis vyriausias skautų štabas ir vyriausio skautininko pareigas ėjo V. Šenbergas. Štabo nariais A. Valiušis, P. Jurgelevičius, C. Mošinskienė, K. Grigaitis ir kiti.

Nepriklausomybės laikotarpy per skautų-skaucų eilės perėjo tūkstančiai lietuviško jaunimo. Kada 1940 m. sovietinės okupacinės jėgos įsiveržė ir užgnaužė visos laisvos Lietuvos laisvę, buvo suimta daug skautų vadovų ir vadovių. Daug jų ištremė į Sibirą. Vyriausią skautininką pulk. J. Šarauską varant į Sibirą, sovietai prie Černavės sušaudė.

Kada karo audros pabėgėliai buvo nublokšti į Vokietiją, Austriją ir kitur, tuoj po karo 1945 m. vidury vasaros prasidėjo kurtis ir skautai. Spontantiškai lietuviškas jaunimas vėl pasipuošė lietuviška skautiška uniforma.

1946 m. antrajam Sąjungos suvažiavime Augsburg

buvo išrinkti visi valdomieji organai. Pirmijos pirmininku buvo išrinktas v. s. K. Palčiauskas (gyv. Chicagoje). Brolijos vadu perrinktas v. s. V. Čepas (gyv. Bostone). Seserijos vade v. s. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė (gyv. Chicagoj). Taip pat veikia jūrų skautai ir skautės, bei Akademinių Sąjūdžio šakos.

Nuo atsikūrimo 1945 metų vėl lietuviška skautija žygiuoja įvairiose pasaulio šalyse, kur tūkstančiai lietuvių skautų ir skaučių gyvena šūkiu: "Dievui, Tėvynei ir Artimui".

Dabartiniu metu Pirmijos pirmininko pareigas eina ilgus metus nenuilsdamas v. s. A. Saulaitis. Seserijos vyr. skautininkės pareigas eina v. s. L. Milukienė ir Brolijos vyr. skautininko pareigas eina v. s. P. Molis.

Kasmet lietuviška skautų organizacija priagina naujų vadovų-vadovių ir jie su entuziazmu neša geresnį rytojų kitai dienai.

Skn. V. Bacevičius

POSITIONS AVAILABLE LOCALLY
MACHINE REPAIR FOREMAN
(experienced in machine repair, 3-5 years)

MACHINE SHOP FOREMAN
(3-5 yrs. supervisory experience)
MACHINE SHOP FOREMAN
(3-5 yrs. experience, degree)

TOOL DESIGNER
(experience in design of jigs and fixtures)

PATTERN FOREMAN
(2 yrs. supervisory experience)

CLEANING ROOM FOREMAN
(experience in cleaning room practice)

FOUNDRY FOREMAN
(experience in foundry and supervision)

Steady employment and liberal fringe benefits.

FOR APPOINTMENT CALL

294-0701 EXT. 350

DAYTON WALTHER
CORP.

(DAYTON DIVISION)

1366 Miami Chapel Rd.

Dayton, Ohio 45408

An Equal Opportunity Employer (96-7)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

ADALBERTAS STANEIKA

ATSILIEPIMAI IR JO MINTYS APIE DAILĘ (3)

F. ANDRIŪNAS

Dėl panašių priežasčių žiūrovas nepastebi linijų, spalvų ir harmonijų, kurie juk sudaro esmę.

Vienas iš esminių tapybos ele-

kitaip veikia žiūrovą. Vienas prancūzų dailininkas tas šviesos gradacijas vadina "valeurs" (vertybės). Nerasdamas tinkamo lietuviško žodžio, aš iki šiol jas vadinau "valiorais". Stebint prancūzų, italų, ispanų paveikslus, dėmesį patraukia tam tikras

Adalberto Staneikos biustas darytas skulpt. Eberhard Martin Schmidt.

A. STANEIKA

Kompozicija

mentų yra šviesa. Paveiksle šviesa sudaro įvairiai apšviestos plokštumos, tapytojų vadina mos planais: šviesa, pusiaušviesa, pusiau šešėlis, šešėlis, refleksas ir mestas šešėlis. Jų įvairūs sugrupavimai vienaip ar

"valiorų" sutvarkymas: kontrastai tarp jų kiek ryškesni, pusiaušešėliai išmesti arba su-traukti iki minimumo ir paveikslas tuo laimi daugiau gyvumo. Šviesoje tokių tikslų gradacijų skirtumų, kaip muzikos tonacijose su įvairiais bemoliais ir pusbemoliais, nėra, bet jautri dailininko akis pastebi, kad netikslios gradacijų skirtumai ir pusiaušešėliai žymiai silpnina paveikslą išraišką. Corot sakydavo savo mokiniams: Geras piešinys, teisingi "valiorai", o likusį kaip norite. Nagrinėti "valiorus" atskirai nuo spalvų naudanga vertinant grafiško meno sritį. Tačiau kartu reikia pripažinti, kad spalvos nesulyginamai sudėtingiau praturtina paveikslą, kad ir besijungdamos su "valiorais" į "valeurs couleurs".

Nors žodis "efektas" yra labai nemėgiamas dailės kritikų, tačiau pas tapytojiškai galvojančių dailininką jis yra labai reikšmingas, priklausęs nuo dažų, tep-tukų ar tapybos peilių panaudojimo. Tai "plėmė", vokiškai "Fleck". Pavyzdžiui, gelsvai oranžiniais dažais mesta tam tikroje vietoje, aplink kurią grupuojasi kitos mėlynos, violetinės, smaragdinės "plėmės" prasiveržiančios pro melsvai pilką ekraną, tuo tarpu kai čia ir ten baugiai slenka dar kitos "plėmės", anos oranžinės aidai. Kas toji oranžinė "plėmė" bus, dar neaišku: gal šokančios moters figūra, tarp supančių ją

"AMŽINASIS LIETUVIS" (2)

STEPAS VYKINTAS

Apie Jeronimą Žygą daug nekalbėsiu. Toks Alanto sukurtas niekšas nevertas didelio dėmesio. Jis buvo ne tik didžiausias intrigininkas, bet ir būriausias šantažistas. Tik man neaišku, kodėl jis bėgo iš Lietuvos, kai jo tautiečiai ir politiniai draugai komunistai 1944 m. vėl užėmė Lietuvą? Ar jis buvo jų išsiųstas į Vokietiją, Ameriką šnipinėti ir atlikti diversanto darbus?

Inž. Romualdas Dargelis (30 m.) yra pavaizduotas tikras bob-laužis. Ar jis buvo viengungis, ar jo žmona buvo likusi Lietuvoje, niekas tikrai nežinojo. Jis mėgo viengungiauti pagal savo filosofiją: "Kam susivaržyti moterystės ryšiais, jei gali laisvai ir sėkmingai šienauti svetimo-se lankelėse". Todėl jis ir šienavo su Žygine ir Sintaute (vienas iš padorių vyriškių yra inž. Stepas Vyžainis. Jis dirba atsidėjęs savo profesinį dar-

vyrų siluetų, gal saulėleidžio spindulių fantastiškai apšviestas keltas miške, gal paslaptingas langas tarpukalnių slėny brėkštant, o gal tik užmiršto sapno žaismas, Claude Debussy "Après midi d'un faun". Šaukiasi smulkų, violenčelių ir trimitų. Kas žino, ar tai faunas, ar kas kitas, bet siela godžiai klausosi simfoniškos magijos. Tapyboje šitas "efektas", arba "tema", arba "motyvas" gali būti žaibiškai ryškus, arba užmaskuotas, paslėptas, kartais net pasimėtas, paskendęs tarp aišios smulkmenų, bet visada glūdi paveiksle, jei jis yra meno kūrinys.

Kaip muzikos kompozitorius, net ir operą komponuodamas, turi galvoje ritmą, melodiją, harmonijas, o ne žmones ir kitus materialius objektus, taip ir tikras dailininkas pirmiausia operuoja linijomis, šviesomis, šešėliais, spalvomis, tonais tų spalvų, niuansais, perėjimais, nors lygiagrečiai visą tai ir jungiasi su žmonėmis, modeliais, objektais ir kitais materialiais dalykais. Bėda su dauguma modernistų dailininkų ne tame, kad jie naudojami abstrakcijomis, bet kad jie daugumą nekuria o spekuliuoja iš doktrinų ir bando monopolizuoti tikrą meną. Tokių dailininkų tarpe būna ir gabių novatorių, bet pasitaiko daug ir fabrikatorių. Žiūrint modernistus, dažnai pastebima, kad jų spalvos yra nešvarios pilka bei ruda, arba tiesiog dažai iš tubelės. Jų linijos taip pat grubios, ar pagal linuotą geometriškai tiesias. Visa tai pigiausiai atsiekama. Tokius paveikslus su tikrais meno kūriniais galima palyginti kaip nemokšos smuiko stygos užgavimą ir virtuozų palytėjimą.

bą, padaro net Ugninės Girnų sės išradimą, kuris galės patarauti Kremlui sunaikinti ir Lietuvai išvaduoti. Ši utopija nelabai įtikina skaitytoją, bet pati idėja yra graži. Vyžainio asmuo rašytojo nėra pakankamai išryškintas. Jis tik geras šeimnininkas, vaišintojas, šampano ir kitų amerikoniškų ir pranciškių brangių gėrų pilstytojas, geras vyras.

Zenonas Urbaitis vaizduojamas kaip rašytojas, Neaišku, koks jis rašytojas, neva novelistas, bet ko vertos jo tos novelės, skaitytojui nežinoma. Tik aišku, kad romanui jis buvo reikalingas, kaip priešprieša Morkui Sintautei. Urbaitis buvo suvaržytas ideologinių, katalikinių varžtų, Sintaute -- laisva, savaranki kūrybinė asmenybė. Dėl to jie vienas antro nepakentė. Urbaitis viską vertino pagal pasaulėžiūrą: jei kun. Simnas smerkė, tai ir jis smerkė. Todėl ir Sintaute kūrybą jis smerkė be kompromiso. Kaip žmogus, Urbaitis labai siauras. Kada Sintaute bandė jį atplėšti nuo Žygo, tai jis Sintautei paaiškino, kad Žygą eina prie komunistų, geras katalikas, tai ir nesvarbu, kad jis yra rusas ir komunistas...

Nordporto lietuvių parapijai atstovauja du kunigai: klebonas Alfredas Rožanskis ir vikaras Algirdas Simnas. Pirmasis yra gimęs, išaugęs ir išsimokslinęs Amerikoje. Jo charakteristika glūdi šiuose žodžiuose: "Mano motina buvo gera žmogus: ji norėjo, kad aš būčiau kunigas, o tėvas never mind: būk kunigas, nebūk kunigas, I don't care, tik turėk gerą džabą, kad turėtum pilną kišenę pinigų" (I tom, 105 psl.). Todėl jis pasitenkino geru "džabu", kimšo pinigine ir nesirūpino nei lietuvių, nei Lietuva, nei lietuvių kalba. Anot jo, Dievui nesvarbu gramatika... Idomesnis yra vikaras Algirdas Simnas. Jis, jaunas išvykęs iš Lietuvos, teologijos studijas iš-eina Romoje. Čia jis yra formuojamas Vatikano tarptautinės pasaulėžiūros dvasioje. Katalikybė jam yra viskas. Gyvos lietuviybės jis neišsidiegė ir neįsijaušė. Romane jis pavaizduotas kaip Sintaute dažnas oponentas, ginčinininkas, ideologijos sargas. "Sintautei baigus skaityti novelę apie Strazdelį, per vikaro Simno galvą slinko tokie apibūdinimai: erotikas, laisvamanis, bedievis". Tačiau, nežiūrint šių dogmatinių vertinimų, jis dažnai lankosi bedievių Vyžainių šeimoje, ten nu-laka šampano, o ypač grožisi Izos Vyžainienės skoninga, elegantiška figūra, jos dailių formų mergiškomis krūtimis, nevengdamas su ja pasimaudyti ir pasvajoti apie "savo tobuląją balandėlę"...

Neįmanoma recenzijoje apibodinti visus Vyr. Alanto "Amžinojo Lietuvio" vyriškus personažus: jų čia knypava. Kiek tydomų prievaizdų, formų fabrike, kiek senųjų išeivių lietuvių, kurie gyvena pilvui, doleriui ir tam "progresyvizmui", kaip tariant komunistui. Toks Barvykas, pasidarys Barvik, namų traktorius, didžiulioji savo kišene, bet kvailas, kaip čebotas au-las.

Iš moterų įdomiausias personažas yra Iza Vyžainienė. Ji, anot Sintaute, "gracijos ir inteligencijos įkūnijimas". Ji Kaune buvo studijavusi humanitarinius mokslus, tikriausiai filologiją ir literatūrą. Metusi studijas, vėliau studijavo dailę. Taigi, ji yra pusiau literatė, pusiau dailininkė. Todėl ji suprato ir mylėjo Sintaute ne tik jaunatvėje, bet, at-rodo, iki mirties. Pirmosios meilės su Sintaute vaisius -- laukiamas vaikas, bet per atsitiktinę kelioninę nelaimę vaikas išsopruojamas, o ji pati pamiršta Sintaute ir išteka už inž. Vyžainio. Tretyje likimas ją nubloškia į Nordportą, kur susitinka M. Sintaute. Atgyja romantinė meilė, kuri baigiasi realizmu ir tragizmu. Iza žavisi Sintaute kūryba, jo asmenimi, nutapo jo portretą, kuriame įkūnija veržlaus, kūrybingo rašytojo amžinosios lietuviybės ieškotojo paveikslą. Ji, pažadinta Sintaute, kuria ir čiurolioniškas vizijas, Sintaute su-ruošia ir jos kūrinių parodą. Ši talentinga dailininkė sužlugdė dėl meilės intrigų ir šeimos tragedijos. Ji dėl vaiko išoperavimo vėliau nebegalėjo gimdyti vaikų, o vyras labai norėjo jų susilaukti, ypač sūnaus. Dėl to ji kentėjo, bet vyrui buvo ištikima, kol jos vyras nežinojo apie jos praeitį. Iza mums būtų buvusi ir daug simpatiškesnė, jei ji būtų palikusi ties pla-tonine meile su Sintaute, bet ne būtų nuėjusi Žygienės keliu tran-kytis po moteliukus...

Alina Sintauteienė, baigusi Pa-nevėžio gimn. 6 kl., buvusi Še-duvos gimn. raštininkė, batsiu-vio dukrė, ištekojo už Sintaute iš meilės, tačiau šeimoje nebu-vo laiminga. Ji buvo paprasta miestietė, troškusi ramaus ir ištaigingo šeimos gyvenimo. Sin-tautes neturėjo jai laiko. Dar-bas fabrike, nuolatiniai posė-džiai, literatūrinė kūryba iš jo atėmė visą laiką. Jis permaža skyrė žmonai dėmesio. Ji no-rėjo gerų baldų, gražaus buto ar namo, o Sintautes nemokėjo taip gyventi, kaip Dargelis ar Žygai, kurie rūpinosi doleriais ir reali gyvenimu. Tiesa, Ali-na ilgą laiką buvo gera žmona, rūpinosi vyru, vaikais, jį susir-gusį slaugė, nors neretai jam prikašiodavo rašytojavių ir visuomeninkavių. Ji ir nesu-prato Sintaute, Dargelis ją, ma-tyt, paviliojo pinigais ir kūdiš-kuumu. Kaip motina, ji gana siau-ra: nematyti, kad ji savo vai-kus auklėtų. Todėl dukrė nutols-ta nuo lietuviybės, o sūnus Man-tas gyvena užsidaręs ir pasken-dęs moksle, tik neaišku, kokia-me ir kokios specialybės aka-demines studijas baigia. Sin-tautei mirus, Alina nori atpirk-ti savo nuodėmę ir prisidėti pi-nigais Sintaute raštams išleis-ti, tačiau abu vaikai ją atstumia ir jos pinigų nepriima. Sintauteienė yra būdingas provincijos mažo miestelio moterėlės ti-pas.

Petro Česnulio moterynų ban-dysime trumpai iš karto cha-rakterizuoti. Jūratė -- dailinin-kė, piešimo (ne pažiūros) moky-toja, karininko žmona, neturė-jusi su vyru vaikų, manė jį kai-ta. Todėl ieškojo nuotykių ir vy-ro, su kuriuo išbandytų mote-riškumą. Romantiškai susiga-vo ežerėlyje Česnulį ir susilau-kė iš jo Kastyčio. Bet tekėti už jo nesutiko, nes nebuvo užtik-rinta materialinė ateitis. Vėliau ištekojo už kito: daktaro. Tai materialistės moters tipas. Sandra -- amerikė, darbinin-kų dukrė, pusinteligentė, patraul-li moteris. Įsimylėjo Česnulį, metė Maiką, bet ieškojo vyrų soc

A. STANEIKA

F. Andriūno portretas

(Nukelta iš 6 psl.)

A. STANEIKA

Dr. Marijos Staneikienės portretas

'AMŽINASIS LIETUVIS'

(Atkelta iš 5 psl.)

ne žmogaus, o karjeros, pinigų, prabangos. Mirė nelaimingai: Maiko nušauta. Birutė Butautaitė -- gera lietuaitė, padori mergaitė, išaugusi tremtyje, kaip našlaitė (tėvas išvežtas į Siberiją), skautė, patriotė, Sintauto garbintoja, nelaimingai susirišusi su Česnuliu, naiviai paklauso draugės Poškienės patarimo išprovokuoti vaiką ir nusivylusi Česnuliu, Chicagoje auganti jo sūnų Rimą, į meilės avantiūras, nudegusi, daugiau nebesipainioja. Silvija -- vienkartinė Česnulio meilė Chicagoje, ne prostitutė, bet darbininko vyro žmona, ieškanti svetimų vyrų. Čia neminėsimė visų tų kekšėnėlių, kuriuos Česnulis lankė ir sugatvinėmis reikalų nevenge.

Stefanija Žygienė (lietuviškai reikėtų sakyti ir rašyti Steponė, nes lietuviškai nesako Stefan ar Stefanos) yra viena iš ryškiausių motelių moterų. Ją gražiai atvaizduoja šis dialogas:

-- Taip laukiau, taip laukiau... Kad būtum atvažiavęs prieš piet...

-- Aš dirbu, tu žinai.
-- Ar negali išvažiuoti kokiai valandėlei?

-- Vis tiek namie pavojinga: būtų patogiau ir saugiau už sukni moteliuką.

-- Moteliuką, moteliuką -- pamėgdžiodama ji perbraukė jam per lūpas savo gražiai nulaknuotais nagais. -- Tu jau kada linksniuoji savo moteliuką, bet dar nė karto nebuvo manęs nusivėžęs.

-- Kantrybės, mano paukštyte, kantrybės, bus ir moteliukas ir taip toliau (Žr. "Amž. Liet. I tom., 44 psl.) iš Dargelio ir Žygienės dialogų.

O kokią "gražią" ji burną turi, kai savo varžovei Sintautienei drebia:

-- Kurva gražinasi! -- Kamtu kaišioji nosį ne į savo lovą? -- Dargelis man priklauso pagal įsisenėjimo teisę, suprantai? Ant rajame romano tomo, 314 psl., Dargelis ir Žygienė taip vienas antrą apibūdina: -- Ta kekšė suinta -- D. Dargelis. Beje, jo pavardė būtų tikslesnė Dargelis, nuo dergti, nes jis yra būdingas moteldergis. -- Kur nebūsi pavargęs, praleidęs naktį su ta kekše -- Žygienė.

Nebeliesiu kitų moterų, nes jų romane dar nemažas knibždėlynas. Kalbant apie recenzuojamo romano personažus, tenka pažymėti, kad Vyt. Alantas yra išvalgus psichologas. Jis puikiai pažįsta ir vyrų, ir moterų psichologiją. Beveik kiekvienas jo personažas psichologiškai yra tikras, giliai išvystytas ir ryškiai apibūdintas. Tiesa, kai kurie personažai, kaip Poška, Poškie, Birutė Butautaitė per daug schematiškai pavaizduoti, gal apie teigiamuosius personažus rašytojas nenorėjo daug kalbėti. Personažų gaumas taip pat rašytojui neleido visapusiškai personažų išanalizuoti. Kad ir tas pats Morkus Sintautas mums nėra pilnas: mes nežinome jo brendimo laikotarpio, mums neaišku, koks jis buvo studentas, koks jis buvo mokytojas, kaip susiformavo jo literatūrinė pasaulėžiūra. Tiesa, jis, atrodo, išaugo Strazdelio, Kudirkos, Vydmūno poveikyje, bet kas iš pasaulinių rašytojų veikė jo kryptį, mums neaišku.

Romano intriga (tik rašytina ne intriga) yra labai paini. Tiesa pasakius, čia gausybė intrigu. Kas trys asmenys, vis nauja intriga. Žygas intriguoja Sintautą, Sintautas Česnuli, Poškos Česnuli, Sandra -- Česnuli ir Maiką. Žygienė -- Sintautienė. Vyriausioji intriga yra Žygo ir Sintauto, kuri vyksta iki aukščiausios įtampos ir baigiasi Žygo nužudymu. Taigi, romanas yra sukurta dramatiniais pagrindais, gal todėl, kad Vyt. Alantas yra toks pat gabus dramaturgas, kaip ir romanistas.

Atskirai tenka kalbėti apie moralinius romano pagrindus. Tiesa, rašytojas nėra nei teologas, nei moralistas. Jo uždavinys yra sukurti tobulą žodinio meno kūrinį. Ir Morkus Sintautas atrodo, kad spiauna į visokias morales, bet viską aukoja Grožiui. Gal ir Alantas Sintautas lūpomis nori pasakyti, kad Grožis jam yra viena iš pagrindinių literatūros ir meno idėjų. Tačiau Amžinojo Lietuvio vizija, rodos, taip pat neįmanoma be moralės principų. Jei visi lietuvių bus tokie, kaip Petras Česnulis, Morkus Sintautas, Dargelis, tai kokie bus tada "amžinieji" lietuvių? Ar iš Česnulio "benkartų" Kastyčio ir Rimos išaugs, mes nežinome. O koks "amžinasis" lietuvis sužalojo Vyžainienę, iš kurios joks lietuvis nebegalėjo gimti? Galimas dalykas, kad rašytojas romane norėjo parodyti, kad JAV lietuvių užsikrečia seksualizmu. Bet ir nepriklausomoje Lietuvoje vaizduojamieji Alanto personažai yra nemažiau seksualūs. Ar seksualumas yra lietuvių bruožas? Labiausiai seksualumu pasižymi apkalinta lietuvė, Česnulio žodžiais tariant, pagrindinė vyrų klaida, kad jie per daug pasitiki moterimis. Bet, ar moteris kaltos, kad Česnuliai, Dargeliai ir panašūs tipteliai panaudoja moteris tik savo seksualiniam malonumui? Lietuvė motina išaugino nesuskaitomą kiekį didvyrių, amžinųjų lietuvių, todėl lietuvių moteris yra gerbtina. Nebūdamas moralistas, perskaitęs "Amžinąjį Lietuvį" giliai susimąsčiau, ar toks "motelinis" lietuvių vaizdavimas patarimus amžinajai Lietuvai? Nors labai atsidėjęs perskaičiau romaną, bet kas, kur ir kiek praleido naktį su moterimis moteliuose, negalėčiau suskaičiuoti. Matyt, šiam uždavinui recenzentas turėtų nusisamdinti specialų buhalterį...

Nežiūrint šių mano kritikinių pastabų, "Amžinasis Lietuvis" literatūrinio požiūriu yra vienas iš vertingųjų romanų mūsų mokyklos literatūroje. Jo plati apimtis (nors toli gražu neatvaizduotas visapusiškas JAV lietuvių gyvenimas), personažų gausybė ir jų būdingumas, psichologinių požymių įvairumas, idomumas, tematinis, problematinis platumas Vyt. Alanto romano iškelia į pirmąją vietą. Ar jis bus Vyt. Alanto kūrinio pirmaeilis, norėčiau suabejoti, nes, mano asmenine nuomone, "Tarp dviejų gyvenimų" mums įtikinamiau atvaizdavo Amžinąjį Lietuvį.

Nėra abejonės, kad Vyt. Alantas par excellence yra stilistas. Jo "Amžinojo Lietuvio" stilius yra patrauklus, originalus ir vaizdingas. Šit keletas vaizdinių palyginimų: Ir prilipo ji priemane, kaip vatlapis prie šlaunies pirtyje... Vairuoti seną mašiną tas pat, kaip išeiti pasivaikščioti su sena dama... Ir jis kaip šuo turėjo sekti paskui ją, kaip arklys vedamas prie vežimo, kaip vergas paskui savo poną! Jo veidas ir sprandas imdavo blizgėti, kaip bato aulais, ištemptais taukais... Šeiminkė, tokia pat minkšta ir putni, kaip miegamoji lova... Kaip bulius išbrovė vakar į mano miegamąjį... Tamstos protas šnypščia ir garuoja, tarsi lovin įmestas įkaitintas akmuo... Prikišo, kaip degutas prie kulno... Žygas toks rašytojas, koks asilas astronautas... Kartais jis žin rėdavo į save atsijęs nuo gyvenimo ir vaizdavosi esąs panašus į sunkiai ropojantį vabalą per dumblynėlį... Ir tt.

Romano kalba pasižymi nepaprastu žodžingumu. Atrodo, kad rašytojas nesigaili laiko pavartyti didžiulius lietuvių kalbos žodynus. Kai kuriuos žodžius, atrodos, ir pats rašytojas kuria arba iš gyvosios kalbos juos pasėmęs. Šit dalis pavyzdžių: klipyta -- suklypęs, kleivas žmogus ar iširęs koks daiktas, talakna -- skysta, išvažinėta purvynė, gudreika -- vaizduojas gudruoli (didžiausiam žodyne tėra gudreila ir gudreiva), kvalna -- niekautas, kis, tauškalas, krapaila -- sugriuvėlis, kuris krapinėja, griuvinėja, paspada -- kas spardosi įkišaitis (tokio žodžio nėra žodynose) -- žmogus, kuris visur kiša savo nosį, savitarna, savinieka, savimana etc. Šiuo atžvilgiu Vyt. Alantas yra tikras prof. Pr. Skardžiaus mokinytis: žodžių darybininkas, o kartu ir kūrėjas. Pasitaiko romane ir kalbos bei rašybos klaidų, bet kur jų nebūva! Pvz. Vienur rašoma lozoris, kitur lozorlaus, Gramatinė forma yra lozorius.

Baigdamas drįsau pageidauti, kad rašytojas sukurtų dar trečiąją romano knygą: juk medžiagos jai bus iki valiai, Petro Česnulio ir Birutės Butautaitės žemos romano išbaigimas, Viktorės Manto žemųjų išryškinimas etc. Gal tada ir Amžinasis Lietuvis pasirodytų realiausias... Kalbant apie Amžinąjį Lietuvį, man atrodo kad jis gyvena kur nors Seilonijoje, tarp Latvijos miškų ir

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

LITUANISTINĖS MOKYKLOS KALĖDŲ EGLUTĖ

Gruodžio 17 d., 3 val. Lietuvių Namuose įvyko LB Lituanistinės Mokyklos Kalėdų Eglutė. Ją atidarė ir žodį tarė mokyklos vedėjas dr. Kęstutis Keblys.

Kalėdų Eglutės meninę dalį atliko mokiniai. Ji buvo turtinga ir įdomi. Giedojo kalėdines giesmes, pianinu skambino, akordeonu grojo, tautinius šokių šoko, deklamavo ir atliko kelius montażus. Mokyklos chorui vadovavo mok. Pranas Zaranas, jam akompanavo Vidas Nevarauskas. Į programos atlikimą buvo įtraukti beveik visi mokyklos skyriai, tik parengiamasis ir I sk. nebuvo įtraukti.

Labai gražiai ir vykusią dekoraciją nupiešė Mykolas Abarius. Joje matome sniegu padengtą gražią lietuvišką sodybą su kryžiumi ir augančiomis eglaitėmis.

Atlikus pirmą dalį, buvo padaryta 45 min. pertrauka ir leista svečiams pasivaikinti mokinių mamų ir keptais skanumynais ir numarinti troškulį.

Po pertraukos, prie gražiai paruoštos Kalėdų Eglutės vyko įvairūs žaidimai, rateliai ir dainos, mokytojų vadovaujami. Atvykęs Kalėdų senelis visus mokinius apdalino dovanomis.

Šios Kalėdų Eglutės paremimui Dariaus ir Girėno klubas veltui aprūpino nesvaiginamais gėrimais ir džiovintomis bulvėmis, o p. Balandienė padovanojo didelį tortą. J. Kirtiklis vyno bonką, o A. Norus stovylėlę. Paskutinios trys dovanos buvo pagal laimėjusius numerius išdalintos svečiams: tortas teko p. Salieniui iš Toledo, vyno bonka Edvardui Skiočiui ir stovylėlė p. Mikalaitienei.

L.Ž. S-GOS DETROITO SKYRIAUS NAUJA VALDYBA

Gruodžio 17 d. Lietuvių Namuose L.Ž. S-gos Detroito

Strazdelio tėviškės... Jis, prisiglaudęs prie miškus, nepristėmęs nei rusų, nei lenkų, nei vokiečių įtakos, gimdo kartų kartas artų, kurie išlaiko lietuviškąją gentį, kalbą, religiją, kultūrą. Neabejoju, kad jis gyvena ir kitur: ir visoje Aukštaitijoje, ir Žemaitijoje (o žemaičiai tautinių požiūrių atspardis kaip tik nagas), ir Suvalkijoje, ir Tiltėje, ir Klaipėdoje ir Punkske, kur tik lietuvių Motina gimdo lietuviukus, lietuvaiteis ir kuriuos ugdo "tautinių čiulpiukų" kaip Tuomenės Vaižgantą.

VYTAUTAS ALANTAS, AMŽINASIS LIETUVIS, Romanas, I ir II knyga. Nidos Knygų-Klubo leidinys Nr. 84, 1972 m. Londonas, Id. -- 412 psl., II c. -- 414 psl. Knygos mėcenatai: A. A. Juciai, V. A. Alantai, E. A. Rašytiniai, St. And. Blūdžiai, Gen. Ant. Norai, R. E. J. Baubliai, V. Tamošaitis ir R. Jankauskienė. I d. kaina 4,50 dol., II d. -- 6 dol. Gaunama: Nida Prss, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PU, Eng land.

to skyrius turėjo metinį susirinkimą. Pravedė Vytautas Alantas, sekretoriavo Robertas Selenis.

Susirinkime, iš esamų 19 narių, dalyvavo 16 narių. Skyriaus veiklos pranešimą padarė pirm. Vladas Selenis, praeitų metų protokolą perskaitė Marija Sims, o kasos stovį nušvietė izdininkas Antanas Grinius. Revizijos komisijos aktą perskaitė inž. Vytautas Kutkus.

Jonas Kriščiūnas, atsinešęs visą glėbį laikraščių: Draugą, Dirvą, Vienybę, Tėvynę ir kitus, įrodinėjo, kad jie nesitaiko prie skaitytųjų pageidavimų ir spausdina tokius straipsnius ir žinias, kurios yra pasenusios ir neįdomios. Skyriaus pirmininkas Vladas Selenis pažadėjo ateityje tuo reikalu suruošti specialias diskusijas ir jo iškeltos mintys nebuvo ši kartą diskutuojamos.

Poetė Marija Sims padėjo už jos knygos "Ant Kryžkelių Senų" pristatymą ir gražų laikraščiuose aprašymą.

Vladas Selenis buvo patiekęs ateinančių metų skyriaus veiklos planą ir tuo reikalu buvo daug diskusijų.

Į skyriaus valdybą 1973 metams išrinkti: Vladas Selenis -- pirmininkas, dr. Kazys Karvelis -- vicepirmininkas, Alfonsas Nakas -- sekretorius ir Antanas Grinius -- izdininkas.

Revizijos komisija perrinkta ta pati: inž. Vytautas Kutkus ir Vladas Mingėla. Susirinkimui pasibaigus Bronė Selenienė visiems skyriaus nariams suruošė toje pačioje salėje vaišes.

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS ŽINIOS

Naujos bažnyčios ir kultūrinio centro statybai žengiant pirmyn -- plaukia aukso statybos fondai.

Paskutiniu metu naujai statybos fondan įsijungė įnešdami:

200 dol. -- Stasė ir Vacys Urbonai, 100 dol. -- Adelė Murinienė ir Ona ir Balys Rūkštelės.

Papildydami savo pasižadėjimus įnešė:

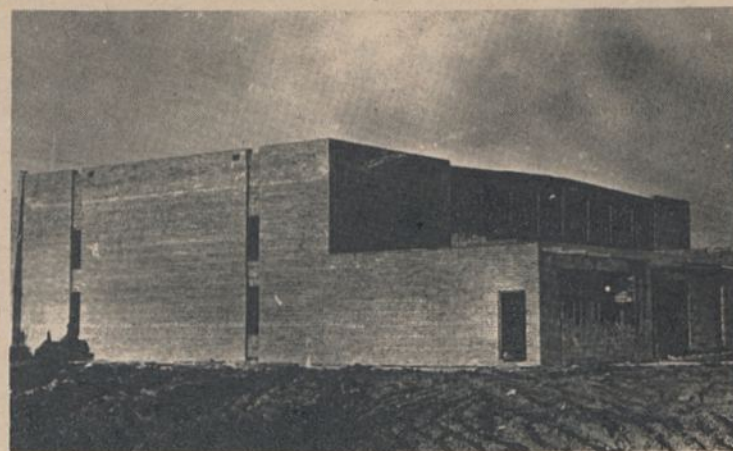
1000 dol. -- Birutė ir Viktoras Rauckiai, 300 dol. -- Emilija ir Leonardas Kutkai, 250 dol. -- Jonas Žvirblis, 75 dol. -- Gražina ir Algirdas Petručiai.

Po 50 dol. -- Česlovas Anužis, Cecilija ir Jonas Balsiai, ir Algis Zaparauskas.

Po 25 dol. -- Paulina ir Leopoldas Heiningai, ir Albina ir Jonas Rugieniai.

Kiti po mažiau. Ir iki šiol statybos fondai grynais gauta \$68,241.30.

Statybos fondo vajeus komitetas kviečia visus Detroito ir apylinkių lietuvius, kas dar nėra to padarę, jungtis į statybos fondui aukotojų eiles. Aukąs prima visi parapijos tarybos nariai, vajeus komitetas -- kuri sudaro -- Jonas Urbo-

Detroito statomo Dievo Apvaizdos liet. parapijos kultūrinio centro pastatas. J. Urbono nuotrauka

nas, Stasys Erlingis, Stepas Smalinskas, Eugenijus Janus, Jurgis Idzelis ir aukų rinkėjai. Negalinti įteikti asmeniškai -- siųskite paštu -- Jonui Urbonui -- 1418 W. Elmwood, Clawson, Mich. 48017, arba skambinkite telefonu 435-4786 ir jis pats atvyks ar pasiųs vieną iš aukų rinkėjų.

Cekius rašyti: "Dievo Apvaizdos Parapijos Statybos Fondui". Širdingas ačiū už aukas. Laimingų Naujų Metų.

NAUJA 200 KUOPOS VALDYBA

SLA 200 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 10 d. pirmininko Antano Sukauskio bute buvo sėkmingas ir darniai praėjo. Išrinkta nauja 1973 metams kuopos valdyba ir aptartos ateinančių metų veiklos gairės.

Į valdybą išrinkti: Antanas Sukauskas -- pirmininkas, Vladas Kazlauskas -- vicepirmininkas, Feliksas Blauzdys -- protokolų sekretorius, Zigmantas Sukauskas -- finansų sekretorius, Marcelė Grininė -- izdininkė, Anna Vaitkunienė, Jonas Kairys ir Julius Rimkūnas -- izdo globėjai. Daktarė kvotėja -- dr. Martyna Miškinienė.

Susirinkimas nutarė paremti lietuvišką spaudą ir paskyrė aukų:

Dirvai, Draugui ir Naujienoms po \$10.00. Pikniką išvažiavimą surengti gegužės mėnesyje. Buvo paliesta labai opus ir sunkus klausimas -- naujų narių prirašymo vajus. Senųjų narių eilės retėja, o naujų narių gauti yra labai sunku, nes nėra kuo sudominti, kad jis įstotų į Susivienijimą. Užkalbintasis klausia: kokią jis naudą turės jei bus SLA nariu? Apdrauda jam nereikalinga, nes turi.

Susirinkimui pasibaigus visi buvo pavaišinti kavute, pyragaičiais ir stipresniu gėrimu.

REMA MOKYKLAS IR KULTŪRINĮ CENTRĄ

LB Detroito apylinkės valdyba Lietuvių Bendruomenės lituanistinei mokyklai paskyrė \$330.00 ir Detroito Aukštesniajai lituanistinei mokyklai \$140.00. Naujo Kultūrinio centro statybai -- \$300.00 ir \$200.00 pasiuntė LB centro valdybai.

• Renkami rūbai Brazilijos lietuviams. Vajų organizuoja studentai ateitininkai. Jis vyks iki 1973 m. sausio 14 d. Devejimui tin-

kami rūbai priimami visokio ūgio ir amžiaus žmonėms prie visų lietuvių parapijų bažnyčių sekmadieniais po mišių. Taip pat juos priima ir studentai ateitininkai, kurių adresus galima sužinoti pas Regina Garliauskaitę, telefonas TA 6-1385.

• LB jaunimo teatras jau registruoja jaunuolius (berniukus ir mergaites) norinčius vaidinti šiame teatre. Registraciją atlieka: Karolis Balys tel. 562-0583, A. Smalinskaitė, Robertas Selenis tel. 293-4611. Amžius nenustatytas. Priimami visi, kas tik turi norą vaidinti.

• Studentų S-gos kūrybinis savaitgalis įvyks sausio 13-14 d. Lietuvių Namuose. Šeštadienio vakare meninę programą išpildys 3 jauni dainininkai iš Chicago. Jie dainuos ne tik liaudies dainą, bet atliks ir operų arijas.

• "Lietuvių Balsas" sausio 21 d. Lietuvių Namuose rengia "Radijo valandėlės dieną". Veiks gausus įvairių valgių bufetas ir bus turtingas dovanų stalas. Gera proga Detroito ir apylinkių lietuviams susitikti ir prie gerai paruoštų užkandžių pasikalbėti.

• Stasio Butkaus šaulių kuopos visuotinas metinis susirinkimas įvyks vasario 25 d., 12:15 val. Lietuvių Namuose.

• Toronto lietuvių choro "Varpas" koncertas įvyks vasario 4 d., 3 v. Mercy kolegijos -- McAuley auditorijoje, 8200 West Outer Dr. Rengia LB Detroito apylinkės valdyba.

Detroito ir apylinkių lietuvių neturėtų praleisti šios progos ir kviečiami visi atsilankyti į šį koncertą.

• Dievo Apvaizdos parapijos istoriniam leidiniui -- šventinimo iškilėms atžymėti bus išleistas specialus leidinys. Redakcijos komisijos sudarymu rūpinasi Jonas Urbonas.

• Dr. Kęstutis Kebliui parapijos taryba pavedė peržiūrėti parapijos konstituciją ir paruošti jos naują projektą.

• Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas bus pagrindiniu kalbėtoju per Lietuvos atkūrimo sukakties minėjimą vasario 18 d., 3 val. Mercy kolegijos McAuley auditorijoje.

A. Grinius

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MIRĖ JONAS SAKALAS

Po sunkios ir ilgos ligos, išsirgęs apie 15 metų, gruodžio 30 d. Clevelando klinikoje mirė Jonas Sakalas, sulaukęs 57 metų amžiaus.

Velionis po karo atvykęs į JAV ir įsikūręs Clevelande buvo vienas iš pirmųjų narių suorganizuoto ALT S-gos Clevelando skyriaus ir organizuojant Dirvos leidimą iš karto įsijungė į Vilties draugiją su šimto dolerių įnašu ir toliau pasilikdamas Dirvos nuolatinio rėmėju.

Tačiau vėliau dėl ligos jau nebegalėjo aktyviai dalyvauti tautinėje veikloje.

A. a. Jonas Sakalas buvo pašarvotas Jokubauskienės laidojimo koplyčioje ir ketvirtadienį, sausio 4 d. po gedulingų pamaldų Naujosios parapijos bažnyčioje, gausaus būrio artimųjų ir bičiulių buvo palydėtas į Vi-

sų Sielų kapines.

Velionis nuliūdime paliko žmoną Kazimierą, sūnų daktarą Romą, marčią Danutę ir anūkę Rimą.

• Juozas Stempužis, Tėvynės Garsų radijo valandėlės vedėjas ir Lithuanian Village bendrovės pirmininkas, išrinktas Superior Savings and Loan Assn. direktoriumi.

• Algis ir Dana Penkauskai gruodžio 29 d. susilaukė sūnaus.

• Kun. J. Petrošius, Prancūzijos LB pirmininkas, praeitą savaitę viešėjo Clevelande ir matėsi su Prancūzijoje gyvenusiais lietuviais, kviesdamas talkon prisidėti prie Prancūzijos lietuvių istorijos išleidimo, Tuo reikalu jis lankysis ir kituose JAV miestuose ir Kanadoje.

Apsilankęs Dirvos redakcijoje, supažindino su planuojamo veikalo apimtimi ir ruošiamu Paryžiuje minėjimu.

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas, antram aukšte, Kewanee Ave. Skambinti: 481-0648. (1-3)

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI ir sūnui dr. ROMUI su šeima reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Algima ir Leonas
Dautartai

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI ir sūnui dr. ROMUI nuoširdžiai užjaučiame

Marta ir Henrikas
Macijauskai

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20.000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus pasiūlyta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos nariui ir Vilties Draugijos šimtiniui

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI, sūnui dr. ROMUI su šeima reiškia gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI, sūnui ROMUI, marčiai DANUTEI, anūkei RIMAI ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Dalia, Jonas, Daina,
Rimas ir Aida
Maurukai

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI SAKALIENEI ir sūnui dr. ROMUI SAKALUI reiškiamo gilią užuojautą

Roma, Danielius
Dainius, Gintaras
Degesiai

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmoną KAZIMIERĄ ir sūnų dr. ROMĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

R. Ramanauskienė
ir vaikai

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI ir sūnui dr. ROMUI su šeima reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Aldona ir Jonas
Rasteniai

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmoną KAZIMIERĄ, sūnų dr. ROMUALDĄ su šeima, širdingai užjaučiame

Viktorija Morkūnienė
Teresė Gaškienė

A + A

ANTANINAI VALAITIENEI

mirus, dukrai ALDONAI, sūnams JONUI ir JURGIUI ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą

Valė ir Stasys
Jokubauskai
Birutė ir Gediminas
Biskiai
Meilutė ir Kęstutis
Biskiai

A + A

KUN. ROMUI KASPONIUI

tragiškai mirus, jo motinai ANTANINAI KASPERAVICIENEI, seserims, broliams ir artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą

Anastazija ir Antanas
Tamošaičiai

A. A.

MARIJAI KUPREVIČIENEI

mirus, jos sūnui ANDRIUI su šeima ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo

Marija ir Kazimieras
Marcinkevičiai

A. A.

MARIJAI KUPREVIČIENEI

mirus, sūnui ANDRIUI, dukrai ELENAI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Dalia ir Jonas
Maurukai

P A D Ė K A

A. A.

ELENA ZOFIJA JURGELIENĖ

Mūsų mylima gyvenimo draugė-žmona, motina ir močiutė mirė 1972 m. rugsėjo 23 ir palaidota 27. Prieš tai velionė per vasaros mėnesius pergyveno kelis širdies priepuolius, dvi sunkias operacijas ir labai daug iškentėjo ligoninėje, kurioje nebuvo jokių vėsinimų.

Dėl velionės mirties mums užuojautą pareiškė gen. konsulas A. Simutis, gen. S. Pundzevičius, dr. V. Ingelevičius, Vl. Jurgelevičius, H. ir K. Miklai, B. Novickienė, L. Šimutis, J. Šlepetys, V. Sventoraitis, N. Tautvilas, P. Vainauskas, J. Valaitis, L. Virbickas su šeimomis, Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų-Savanorių S-gos N. Y. skyrius, Lietuvių Skautų S-ga, N. Y. Neringos ir Tauro tuntai, Akademinių Skautų Sąjūdis, eilė skautininkų-kių.

Dėl nesveikatos velionė neturėjo gyvybės apdraudos. Įvairioms išlaidoms apmokėti ar gelių vietoje su užuojauta aukų atsuntė:

1) J. Asminas, inž. K. Krulikas, J. Pakalka, V. Prižgintas, gen. S. Raštikis; skautininkai-ės M. Barniškaitė, I. Jonaitienė, K. Jonaitis, B. Juodelis, Č. Kiliulis, E. Korzonas, Br. Kviklys, P. Labanauskas, L. Matonienė, K. Palčiauskas, S. Rudys, A. Samušis, A. Saulaitis, J. Spakevičius, V. Vijeikis, O. ir P. Zailskai;

2) Bostono Baltijos ir Zalčio tuntai; Chicago skautų Aušros Vartų ir Nerijos tuntai ir skautų Lituanikos tuntas; Detroito Skautų Baltijos tuntas (dusyk); Clevelando, Chicago ir Hartfordo skautininkų-kių ramovės; Skautų Brolijos Vadija; Skautų Seserijos Socialinis Skyrius ir Atlanto rajonas (dusyk); Hamiltono skautų Širvintos tuntas; Toronto jūros skautų laivas, skautų Šatrijos tuntas, jūros skautų budžių H. Montės laivas ir skautų Rambynio tuntas; Australijos LSS Rajono Vadija, Geelongo Šatrijos tuntas ir Melbourne skautininkų-kių ramovė; Studentų Skautų Kl. "Vytis" C. Valdyba ir Chicago skyrius.

Didelės moralinės pagalbos mums suteikė ir skautijos paramą organizavo Br. Kviklys, Australijos LSS rajono dvasios vadovas kun. Pr. Dauknyš, Vyr. Sk-ko Pav. Č. Kiliulis, Vyr. Sk-kė L. Milukienė ir LSS p-kas A. Saulaitis, atvykęs ir į laidotuves. Atsisveikinimą su velione pravedė A. Samušis. Rožinį kalbėjo, šv. Mišias laikė ir į kapus lydėjo LSB vyr. dvasios vadovas kun. J. Pakalniškis.

Daugelis mūsų bičiulių dalyvavo šermėhyse, pamaldose, lydėjo į kapus, užrašė atskiras ar amžinas šv. Mišias už velionę. Gelių vietoje aukas N. Y. Kultūros Židiniui pasiuntė S. Kraunaitienė, A. ir K. Jonynai ir LB Great Necko apylinkė, prie kurios velionė priklausė.

Reiškiamo visiems širdingą padėką.

Petras Jurgėla ir sūnūs su šeimomis

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

• "Dirva" skelbia 1973 m. novelės konkursą. Premija 500 dolerių. Mecenatas — Simas Kašelionis. Autoriams paliekama laisvė pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį. Novelės ilgis neribojamas. Rankraščius siųsti iki 1973 m. birželio 15 d. adresu: "Dirva" — novelės konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Rankraštis turi būti perrašytas mašinėle, pasirašytas slapvvardžiu; jis užrašomas ir ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su tikrąja autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu. Jeigu komisija nuspręstų, jog nė viena novelė nepremijuotina, tai premija gali būti ir nepaskirta.

• Simas Kašelionis, Dirvos novelės konkursų mecenatas, ir šiais metais skirdamas premiją 500 dol., rašo: "Tegu Kalėdų širdis ir Mintis, ir Jūsų darbas lietuvių Tautos kultūrai paspartina mūsų žingsnius į išsiilgtas mielas Tėviškes! Dirvos bei Vilties rėmėjams ir bičiuliams laimingų ir viltingų 1973 metų!"

• Lituanistikos instituto prezidiumo rinkimai baigėsi. Naująjį prezidiumą dabar sudaro: dr. Jurgis Gimbutas — pirmininkas, nariai — Vladas Kulbokas, dr. Aleksandras Plateris, dr. Tomas Remeikis ir Simas Sužiedėlis. Balsavimuose dalyvavo 48 tikrieji nariai iš 64.

Senąjį prezidiumą sudarė: dr. Vincas Maciūnas — pirm., dr. Al. Plateris — vicepirm. ir Antanas Vaičiulaitis.

• Prof. Stasys Žymantas, Dirvos bendradarbis, Los Angeles, Calif., prieš 4 mėnesius pakėlęs dvi vidurių operacijas dabar sunkiai sunegalavo širdim.

Širdies priepuolio ištiktas šiuo metu gydosi dr. Z. Brinkio priežiūroje.

• Korp! Neo-Lithuania Filiterių Sąjungos New Yorke visuotinis susirinkimas įvyko 1972 m. gruodžio 16 d. Brooklyne, Kultūros židinio patalpose. Susirinkimas nebuvo gausus, bet gana gyvas.

Siame susirinkime padarė pranešimus apie Sąjungos veiklą Valdybos pirm. A. Diržys, apie finansinę padėtį — J. Maurukas, išd. ir J. Kiaunė — kontrolierius. Po to, be abejo, sekė susirinkusiųjų pasisakymai dėl Sąjungos veiklos, ypač pabrėžiant reikalingumą dažnesnių susirinkimų, didesnio bendravimo.

Aplė ateities darbus kalbant, išskirtinai pabrėžtas būtinumas imtis iniciatyvos paminėti New Yorke Lietu-

vos Universiteto 50 metų sukaktį.

Naujon Sąjungos Valdybon buvo išrinkti šie filiteriai: Edmundas Vaičiūlis (26 m.) — pirm., Bronius Nemickas (60 m.) — vicepirm., Algirdas Budreckis (36 m.) — sekr., Juozas Maurukas (62 m.) — išd. ir Rimas Bitėnas (32 m.) — narys. Kaip matyti, Valdybą sudaro 60% amerikinių universitetų filiteriai ir 40% — Lietuvos universiteto auklėtiniai. (ad)

• Lietuvių žurnalistų Sąjungos centro valdyba savo posėdyje gruodžio 27 d. vienbalsiai nutarė pašalinti iš sąjungos Edvardą Šulaitį už bendradarbiavimą okupanto spaudoje.

• Aidutės maloniai kviečia jus praleisti LINKSMAVAKARĮ sausio 13 d. Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Pradžia 7 val. vak. Programoje: V. Žukauskas ir Aidutės. Šokiams gros Neo-Lithuanų orkestras. Vaisės — stalai po 10 žmonių. Rezervacijoms skambinti: 376-5446. Kaina: \$6.00.

• Gasparas Kazlauskas, stambios įmonės Los Angeles savininkas, gruodžio 9 dieną, paminėjęs savo 50-ąjį gimtadienį. Jo dukra Angelika savo tėveliui pagerbti Sportmen's lodge restorane iškėlė šaunias vaises.

• P. Budininkas, gyv. Chicagoje, atnaujina m. a. s. prenumeratą pridėję Dirvai auką 10 dol. Ačiū.

• J. Girgis, gyv. Englewood Cliffs, N. J., prie prenumeratos pridėjo auką Dirvai paremti 10 dol. Ačiū.

• C. P. Pocius, gyv. Columbus, Ohio, švenčių proga Dirvai paremti atsiuntė 10 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Dr. Juozas Bartkus, gyv. Chicagoje, atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką Dirvai 11 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

JOURNEYMEN
COREMAKERS
FLOOR MOLDERS
AND
EXPERIENCED
PERMANENT MOLD OPERATORS
For Aluminum Foundry
Call 216-456-4321 between 3:30-5 PM
WINTERS INDUSTRIES DIVISION
WHITTAKER CORPORATION
4125 Mahoning Rd. N.E.
Canton, Ohio (96-3)

WANTED EXPERIENCED
HYDRAULIC FITTERS
DAY AND NIGHT SHIFTS
58 HOUR WEEK MINIMUM.
ALL FRINGE BENEFITS.
WELDMATION, INC.
31720 STEPHENSON HWY
MADISON HEIGHTS, MICH. (95-5)

WANTED: EXPERIENCED
CENTERLESS BAR GRINDERS
AND MACHINISTS
to work third shift. High hourly rate,
steady increases for conscientious
workers, excellent fringe benefits
including 10 paid holidays, paid vaca-
tions, and hospitalization and life
insurance. Apply in person.
NORTHERN CROSS STEEL CO.
5251 W. 137 St. (off Brookpark)
Cleveland, Ohio (1-3)

HEAD NURSE—Mental Health Inpa-
tient Unit. Full-time, daylight posi-
tion. Two years experience as Head
Nurse, three years experience in a
psychiatric setting required. 265-bed
community hospital near Pittsburgh.
Send resume to: Personnel Dept.
HOMESTEAD HOSPITAL
1800 West Street
Homestead, Pa. 15120 (1-2)

DIE SETTER AND PRESS
MAINTENANCE MAN
Experienced with knowledge of pres-
ses to 200 tons.
Only willing and steady man need
apply. See Mr. McKay

THE SUDAN CO.
277 E. SECOND
ROCHESTER, MICH.
313-651-6035 (1-3)

PRIĖMIMAS VASARIO 16 PROGA

Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės ir Prancūzijos Lietuvių Katalikų Misijos 25 metų sukaktys bus atšvęstos VASARIO 16-osios proga. 1973 m. vasario 17 d., 18 val. bus priėmimas (reception) Cercle National des Armees salonuose, place Saint Augustin, Paris-8. Priėmimą ruošia France-Baltique draugija, PrLB-nė ir PrLK Misija. Priėmimam kviečiami visi lietuviai, svečiai prancūzai, pavergtų Europos tautų atstovai ir k.

• Miami Beach išnuomojami butai ir kambariai nupigintomis kainomis, su visais patogumais, prie pat jūros, Vainų vasarvietėje, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida. Tel. (305) 864-3586.

• LKKS S-gos Vytauto D. Chicagos skyriaus naująją valdybą sudaro: pirm. J. Tamulis, išd. Ad. Juodka ir sekr. J. Kanišauskas.

OMAHA

GRAŽUS PRIEŠKALĖDINIS PARENGIMAS

LB Omahos apyl. valdyba gruodžio 2 d. suruošė prieškalėdinį vakarą, kuriame, maloniam publikos pasigrožėjimui, pagrindinę programos dalį atliko visai jaunutis atžalynas, susidedas iš mergaičių ir berniukų tarp 6-11 metų. Vaikučiai drąsiai, garsiai ir užtikrintai sudainavo sutartinių dainelių ir pašoko keletą taut. šokių. Ši nemaža grupė jaunučių šokėjų — dainininkų labai gražiai ir tvarkingai atrodė. Mergytės dėvėjo trumpus taut. rūbelius, o berniukai, apsirengę baltai ir persirišę juostomis, teikė malonų įspūdį. Šį nemažą pulkėlį, jau pereitą pavasarį Martą Šarkienę subūrė į vienetą ir paruošė pirmam pasirodymui per Motinos dieną. Dabar, Marta taip pat, nepagailėjo laiko ir kantrybės. Kartu su LB pirmininke, Kristina Kartanienė, paruošė vaikučius vakaro programai. Kristina būdama solistė ir ne naujokė muzikos ir dirigavimo srityje, sugebėjo išgauti iš mažųjų tai, ką jie pajėgė savo jaunuose metukuose. Šioms dviem darbščioms ir pasiaukojusioms moterims daug ir su atsidėjimu, įvairiai talkininkavo Dana Praitienė. Vakaro dainoms akomp. D. Šalkauskaitė. Taut. šokiams grojo K. Stonys. Piano solo du dalykus išpildė Vaiva Šarkienė. Dvi solo arijas atliko Kristina Kartanienė ir ave Maria, solo, sugiedojo svečias — ukrainietis.

Navakienė ir Kartanienė paruošė gerą užkandžių buffetą.

Po programos, publika turėjo progos apžiūrėti Viktoro Petrikonio meno parodą, kuri buvo čia pat, kitoje patalpoje.

Kaip visi žinome, liet. bendruomenė yra pagrindinis stulpas apie kurį sukasi lietuvišybės palaikymas ir išlaikymas. Užtat, tautiečiai turėtų gausiau remti liet. bendr. parengimus, juose dalyvaudami. Reikia tik džiaugtis, kad dar yra žmonių, kurie turi noro, ar bent pareigos jausmo, įeiti į valdybą ir joje padirbėti. (jp)

LIETUVIŲ EKSKURSIJA I HAWAJUS, N. ZELANDIJĄ, AUSTRALIJĄ

Ekskursija išvyksta 1973 m. vasario 12 d. Australijoje dalyvaus Tarpt. Eucharistiniame kongrese ir svečiuosis pas gimines bei artimuosius. Ekskursijai gali dalyvauti visi Amerikos ir Kanados lietuviai, nes kaina

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Būrelis Chicagos Lyric Operos dainininkų, kurie dainuos lietuviškuose "La Bohema" spektakliuose, iš kairės: A. Grigas, A. Zielinski, C. Johnson, D. Locallo, P. Gudas, C. Zielinski, D. H. Fishman nuotrauka

• KALĖDOS Chicagoje šiemet nebuvo baltos, bet daugiau drumzlinos, nors dar daug kur matėsi likučiai sniego bei ledo, išlikę iš gruodžio pirmųjų dienų, kai miestas ir apylinkės buvo sukaustę stiprus šaltis ir sniegas. Kalėdų naktį Bernelių mišioms pagal seną tradiciją skubėjome į lietuvių šv. Kryžiaus bažnyčią senajam Town of Lake rajone, kur lietuvių labai mažai belikę, o daugumoje gyvena meksikiečiai. Bet nuostabos jausmas apėmė, kai su mažu pavėlavimu pasiekus šv. Kryžiaus bažnyčios rajoną, sunkiai sekėsi surasti vietą kur pasistatyti automobilį. Prieš pat bažnyčią esanti didžiulė vietinės mokyklos aikštė taip pat buvo sausakimšai pristatyta automobilių. Jų buvo žymiai daugiau negu per praėjusias ar užpraėjusias Kalėdas. Apie 1200 sėdimų vietų turinti šv. Kryžiaus bažnyčia taip pat buvo pilnutėlė žmonių. Nuo vargonų skambėjo "Dainavos" ansamblio ir rinktinės solistų D. Stankaitės ir J. Vaznelio giedamos giesmės, choras, Audronei Simonaitytei perėjus vadovavimą, atrodė dar lygesnis bei gražiau skambęs. Miela vidinė šiluma apėmė ir per mišias, kai JAV gimęs klebonas kun. V. Mikolaitis jas atnašavo lietuvių kalba, nors gal didesnė pusė iš mišias susirinkusių buvo tie, kurie kalba angliškai ar ispaniškai. Jiems klebonas tepasakė tik trumpą anglišką pamokslėlį, šalia žymiai ilgesnio lietuviškojo. Taip per kiekvienas didžiąsias šventes, mes, lietuviai, atvykę į šv. Kryžiaus bažnyčią iš visų Chicagos kampų bei priemiesčių, vis su randam tą pačią gyvąją šventovę su stipria lietuviška nuotaka, kokia prieš eilę metų viešpatavo a.a. klebono kun. A. Linkaus ir vėliau kun. E. Abromaičio laikais. Nors lietuvių parapijoje kaip ir nebelikę (jie daugumoje suvažiuoja tik per didžiąsias šventes), bet ir dabar tintis klebonas kun. V. Mikolaitis parapiją stengiasi vesti jo pirmtakų pramintu lietuvišku keiliu. Tai aiškiai pajutom ir per šias Kalėdas, o klebono didieji ramsčiai lietuviškame kelyje yra "Dainavos" ansamblis, jo asistentas kun. A. Stašys ir eilė susipratusių parapijiečių. Taip pat prieš kelis metus iš Lietuvos atvykusi muz. A. Simonaitytė, kuri kiekvieną sekmadienį per sumą čia dirgoja chorui bei groja vargonais. Įdomu, kad šiuo atveju ateistinė Lietuva išaugino gerą talkininkę lietuviškai parapijai JAV.

• ANTRĄJĄ Kalėdų dieną sol. Alg. Grigas, kurs pragyvenas iš dainavimo Chicagos Lyric operoje, sušaukė spaudos konferenciją ir pranešė konkre-

čias žinias apie vasario 3, 4 ir 11 d.d. Marijos aukšt. mokyklos salėje, Chicagoje įvyksiančius lietuviškus "La Bohema" operos spektaklius. Apie tai labai abstrakčiai buvau užsiminęs anksčiau šioje skiltyje. Spaudos konferencijoje pateikti faktai skamba įdomiai, Operą stato naujai susidariusi Chicagos Opera Company, kurios valdybą sudaro inž. K. Girdvainis, adv. D. Petrelis ir sol. A. Grigas. Lietuviškus "La Bohema" operos spektaklius diriguos Chicago Lyric Operos dirigentas Gulio Favario, režisjuos Marijos aukšt. mokyklos dramos mokytoja Živilė Numgaudaitė, kuri taip pat yra pakviesta režisuoti ir Chicagos Lietuvių Operos statomą "Carmen". Scenos dekoratorius bus A. Ambrozini, baigęs specialų scenarijaus fakultetą, apšvietime talkininkaus L. Buivydytė, Solistų sąstatas margas. Įdomu tai, kad juos sudaro jauni žmonės ir būrelis profesionalų iš Lyric operos. Jų sąrašą pradeda lietuviais: D. Mongirdaitė, D. Kučėnienė, G. Mikužis, P. Gudas, Alg. Grigas, Trumpuose epizoduose dar prisidės V. Marčiukaitis ir A. Gelažius, šalia lietuvių solistų dar dainuos: Craig Johnson (baritonas iš Lyric operos), Diana Locallo (iš Lyric operos, kuri tuoj po spektaklių išskrenda į Italiją), o taip pat broliai Adolfas ir Kazimieras Zielinski (abu Lyric operoje dainuoja jau 18 metų). Chorą sudarys rinktiniai Lyric operos choristai, viso 24 žmonės, kurie lietuviško pastatymo repeticijas atlieka Lyric operoje, Turgaus scenose, šalia lietuviško dainavimo, choras dar padainuos itališkai ir prancūziškai, nes ten įvestas tautų mišinys. Su orkestru Marijos aukšt. mokyklos salėje bus repetuojama 15 val. Solistų sąstatas atskiruose spektakliuose kiek keisis.

-- Kodėl reikalinga naujoji operos kompanija ir nauji pastatymai? -- klausė sol. Alg. Grigą. Šis paaiškino, kad auga daug naujų dainininkų lietuvių tarpe ir reikia duoti progą jiems pasirodyti. Kiek progų turi pasirodyti scenoje D. Mongirdaitė, D. Kučėnienė ar P. Gudas? Chicagos Lietuvių Opera dirba gerą darbą, bet su labai nedideliu ir beveik vis tuo pačiu būreliu solistų. Tad mūsų operos platforma pagrįdė bus proga pasirodyti scenoje naujiems veidams. Mums naujosios operos kūrimo idėja gimė prieš šešis metus, bet vis laukėm. Dabar, kai CLO su tais pačiais solistais taip užsikonservavo, kad pradėjo kartoti seniau statytas operas, mums atėjo laikas sukrusti. Mūsų santykiai su CLO geri ir nenorim vieni kitiems pakenkti. Vietoje amerikie-

čių galėjome chorą sudaryti iš "Aidučių" ir R. Babicko vadovaujamo okteto. Bet atsisakėm, nes "Aidutės" talkininkauja CLO ir joms nenorėjom trukdyti. Įdomu, kad amerikiečiai Lyric operos choristai, kurie yra profesionalai, patys mums pasiūlė dainuoti ir išmoko lietuvišką tekstą, kurį parūpino A. Simonaitytė, -- pasakojo sol. A. Grigas.

-- Kaip su finansais: kas padėms? -- Kaip padengs susidariusias skolas? Pagrindinis nemėjas yra turtingas restoranų savininkas JAV lietuvis Edmundas Mitchell-Mičiulis. Jis pradžiai darbo jau davė tam tikrą sumą ir pažadėjo padengti galimą nuostolį. Bet, anot Grigo, dirbama labai taupiai ir su nedideliu biudžetu. Jei per tris spektaklius bus parduota 80 procentų bilietų, jokio nuostolio nebus. Pvz. Lyric operos dirigentas Gulio Favario paprašė nuostabiai kuklaus honoraro, gana toli nuo tikstantčio dolejerių. Šalia to, A. Grigas pasidžiaugė, kad į jaunąją naujosios operos kolektyvą jau atkreipė dėmesį ir CLO vadovybė, Ž. Numgaudaitė pasikviesdama režisuoti "Carmen". Su mumis kartu spaudos konferencijoje dalyvavusi pati Ž. Numgaudaitė tai parvirtino.

Apie naująją operą Chicagoje ir kitur sklido daug prieštaraujančių gandy. Kai šios operos kūrėmosi faktą buvau išskėlęs "Dirvoje", gavau net pastabų iš skaitytojų, kad skleidžiu melą. Dabar aiškiai matom, kad tai buvo ne melas, bet iš anksto paskelbta tikrovė. Tą tikrovę patvirtina ir dailės R. Cinkos piešti plakatai, išskubinti lietuvių prekybose bei įstaigose. Apie naująją operą ypač daug kalba jaunimas ir jos laukia. Tikime, kad jaunimą paseks ir vyresnieji ir Chicagoje turėsime jau dvi operas. Tik, duok Dieve, kad jos abi dirbtų darnaus sugyvenimo ženkle.

• TOJE PAČIOJE spaudos konferencijoje buvo paskelbta žinia, kad Chicago Opera Company skelbia lietuvių dainininkų nuo 21 iki 32 metų amžiaus konkursą ir skiria 1000 dol. premiją konkursą laimėjusiam dainininkui. Pradžioje bus vykdomi lokaliniai konkursai Kanadoje, Chicagoje, New Yorke bei Californijoje. Lokaliųjų konkursų laimėtojai ateinančią rudenį gus sukviesiti į Chicago, kur bus surengtas rinktinis dainininkų koncertas ir čia speciali komisija atrinks pirmosios premijos laimėtoją. Užmojis didelis ir gražus, tik, deja, šiuo metu dar nebuvo smulkiai paruoštos jo taisyklės. Bet taisyklės tai tik mažmožis prieš didžiąją iniciatyvą.

pigesnė vienu trečdaliu, negu bet kuri kita ekskursija. Teiraukitės ir registruokitės tuojau, ne vėliau gruodžio mėn. pabaigos šiuo adresu: Mr. Walter Rask-Rasčiauskas, American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Telefonas: (312) 238-9787. (kk)

MACHINE REPAIRMAN SECOND SHIFT

Experienced, desire some knowledge of machine shop machines. Good starting pay, excellent fringe benefits, paid vacations, never a layoff in over 40 years.

APPLY

BOISE CASCADE CORP.
4500 TIEDEMAN RD.
CLEVELAND, OHIO (98-1)

SECURITY GUARDS BOILER OPERATORS

LOW PRESSURE—Licensed. For security guards. Can be retired. Full and part time positions available. Complete uniforms furnished at company expense in addition to other benefits. Join the nation's third largest security guard co. Apply in person Mon. thru Fri. bet. 10 a.m.-4 p.m. THE WACKENHUT CORP.
19411 W. McNichols
Detroit, Mich.
313-538-9050
An Equal Opportunity Employer

(1-3)